

Delår 2 Nämndrapport

Socialnämnden

Innehåll

Sammanfattning	3
Hållbar utveckling.....	5
Att värna demokrati	5
Att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster	7
<i>Ge stöd och vård till barn och unga.....</i>	<i>10</i>
<i>Ge stöd och vård till vuxna.....</i>	<i>17</i>
Att tillgodose behovet av kultur och berikande fritid.....	20
Att tillgodose behovet av miljö - och samhällsbyggnadsarbete.....	21
Att främja näringsliv och arbete	21
Effektiv organisation.....	23
Processkvalitet	23
Medarbetare	28
Ekonomi.....	30

Sammanfattning

Åtagandestatus

<i>Hållbar utveckling</i>		1		19		-		2
<i>Effektiv organisation</i>		-		12		-		6

Socialnämndens ansvar är att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster i form av stöd, vård och behandling till personer som behöver det för att kunna leva ett tryggt socialt liv och aktivt kunna delta och påverka i samhället. Nämnden har 40 åtaganden för år 2016 varav 17 stycken från kompletterande årsplan för 2016. Efter åtta månader är 31 åtaganden pågående, ett uppnått och åtta ännu inte påbörjade.

Den bostadsbrist som för närvarande finns i kommunen leder till att allt fler söker stöd för att lösa sin boendesituation. Nämndens förutsättningar för hemtagningar av kvinnor och män från institution till att ge stöd och hjälp på hemmaplan är dåliga men det pågår ändå ett arbete kring detta. Hemmaplansvården utvecklas löpande och för att minska antalet återaktualiseringar tas tydliga planer på lång sikt fram vid placeringar.

Nämnden har fokus på arbete med komplexa behov och på att utveckla arbetssätt och metoder inom detta. Under en period har nämnden sett en ökning av antalet äldre personer och personer med psykiska svårigheter. För att kunna samverka kring hela målgruppen vuxna har nämnden tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och Torshälla stads nämnd inlett ett utvecklingsarbete kring en gemensam mottagning.

Nämnden har ett fortsatt fokus på skolgång och på förebyggande arbete genom exempelvis fältgruppen som har förstärkts och Fristadshus. Fältteamets uppdrag är att vara i områdena Fröslunda, Lagersberg, Råbergstorp och att arbeta på gruppnivå med högstadiel elever som har hög risk att utveckla kriminalitet och droganvändning för att förebygga utanförskap på olika sätt. Fristadshus arbetar med de som inte avslutar gymnasiet och försöker motivera till vidare skolgång eller till att söka arbete. Under perioden har även flera utvecklingsarbeten gällande våld i nära relation inletts och det planeras för anställning av en kommunövergripande kvinnofridssamordnare.

Antalet pågående ärenden har ökat mycket för barn och unga i jämförelse med samma period 2015 på grund av utvecklingen med de ensamkommande barnen. Totalt var det i genomsnitt under perioden januari till augusti 785 pågående ärenden gällande barn och unga vilket är i linje med samma period 2015. Det har dock varit 396 pågående ärenden gällande ensamkommande barn i genomsnitt vilket är en ökning med 65 procent vid en jämförelse med perioden 2015. För vuxna ligger antalet pågående ärenden för perioden i genomsnitt på 853 stycken vilket är en ökning med sju procent jämfört med samma period 2015. Antalet återaktualiseringar har dock minskat drastiskt i jämförelse med förra året både för barn- och ungdomsärenden och för vuxenärenden.

Området för ensamkommande barn som skapades i slutet av 2015 har nu en utredningsenhet och fem resursenheter. Området har inte längre en tillfällig organisation utan har nu enhetschefer och teamledare på plats. Nyanställning av personal har dessutom gjorts både inom utrednings- och resursenheter för att möta upp det stora behovet inom området. Till och med augusti i år har Eskilstuna anvisats 19 ensamkommande barn vilket är betydligt färre än det tidigare prognosticerade antalet från Migrationsverket. Det ansträngda läget sedan 2015 har dock medfört att det kommer att ta tid att hitta tillbaka till ett mer strukturerat arbetssätt även om det arbetet pågår ständigt.

Nämndens resultat för perioden har sammanställts och resultatet uppvisar en negativ

budgetavvikelse på 4,1 miljoner kronor. Denna negativa avvikelse förklaras främst av högre utfall för extern vård för barn och unga samt för vuxna i förhållande till periodens budget. Extern vård har en negativ budgetavvikelse på 11,8 miljoner kronor och jämfört med 2015 har kostnaderna minskat med 6,7 procent motsvarande 8,8 miljoner kronor. För vård av barn och unga har kostnaderna minskat med 10,0 miljoner kronor och för vuxna har de ökat med 1,2 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Kostnadsminskningen för vård av barn och unga beror på lägre utfall för institutionsplaceringar och dessutom har extern öppenvård minskat kostnaderna jämfört med samma period förra året. Kostnadsökningen för vård av vuxna beror på högre kostnader för kontaktuppdrag. Den positiva budgetavvikelsen för personal och drift på 7,7 miljoner kronor har bidragit till en total resultatförbättring.

Sociala, miljömässiga och samhällsekonomiska värden

Socialnämndens verksamhet går ut på att arbeta med de sociala värdena hos de brukare som söker stöd och hjälp varför detta genomsyrar hela nämndens arbete.

De miljömässiga värdena stöds i de övergripande processerna genom en mängd olika åtgärder. Avtal följs och andelen gröna inköp ökas, speciellt på nämndens HVB-boenden som gör ekologiska inköp av mat. De ensamkommande barnen som bor på HVB-hem har dessutom erbjudits utbildning kring miljö samtidigt som en stor del av personalen, 65 procent av både visstids- och tillsvidareanställd personal, har genomgått utbildningen Uppdrag Miljösmart. Nämnden har ett antal miljöombud med fokus på just frågor kring miljö. Samtliga verksamheter källsorterar och försöker hitta alternativ till biltransporter där så är möjligt alternativt använda en miljöbil. Inom verksamheten Navet, för brukare med missbruks- och beroendeproblematik, bedrivs också produktion med hjälp av recycling-tanken.

Vad gäller de samhällsekonomiska värdena arbetar nämnden tillsammans med övriga kommunen för att främja stadsläkning och hitta åtgärder för att komma till rätta med utsatta bostadsområden. Under 2016 har fältande socialsekreterare börjat arbeta förebyggande för barn och unga med bas på väster (Fröslunda, Råbergstorp och Lagersberg) i Eskilstuna. Förutsatt att insatsen visar goda resultat finns tankar om att införa detta arbetssätt även i andra utsatta bostadsområden. Nämnden arbetar också med Familjecentralerna och bidrar i arbetet till att starta upp en ny central i Fröslunda samt med Fristadshus för att minska utanförskap hos ungdomar. Socialsekreterare med särskilt uppdrag eller förebyggande socialsekreterare inledde sitt arbete i augusti förra året och beslut har nu tagits om att utöka verksamheten till Årbyskolan för vilket planering sker.

Fokus för socialnämndens verksamheter är att bidra till att brukare kan minska sina stöd- och vårdbehov samt bli mer självständiga. Inom processen vård till barn och unga fokuseras mycket av insatserna på att få till en fungerande skolgång som anses vara en stor friskfaktor samt på att förebygga förekomst av negativa beteenden såsom missbruk eller kriminalitet. Tanken är att de unga ska bli självständiga, väletablerade och trygga vuxna som inte har ytterligare behov av kommunens insatser, såsom olika former av vård eller försörjningsstöd. Exempelvis får ungdomarna på kommunens HVB-hem hjälpa till med de dagliga sysslorna i hemmet samtidigt som de erbjuds läxläsningshjälp och språkstöd för att klara sin skolgång. Genom insatser för att öka självständigheten bidrar nämnden på så vis till de samhällsekonomiska värdena.

Verksamhetsprocesser

Färg- och tecken förklaring

	Åtaganden Där något ska göras/ Där en nivå ska uppnås	Processmål och verksamhetsprocess	
–	Ej påbörjat/ Ännu inget resultat	Måluppfyllelse	Trendpil
■	Försenat/ Oförändrat eller sämre värde/resultat	■ Sämre än målet	↘ Sämre
◆	Pågår/ Förbättring, men ej uppnådd nivå	◆ Nära målet	→ Oförändrat
●	Klart, avslutat/ Nått åtagande nivån	● Bättre än målet	↗ Bättre

Socialnämnden ansvarar för verksamheter inom ett antal verksamhets- och stödprocesser. Nedan följer en beskrivning av hur det har gått inom verksamhetsprocesserna, och pilarna beskriver om resultatet är förbättrat, oförändrat eller sämre jämfört med föregående år.

Verksamhetsprocesser
◆ Ge stöd och vård till barn och unga
◆ Ge stöd och vård till vuxna
◆ Processkvalitet
◆ Medarbetare
■ Ekonomi

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling visar utåtriktat vad kommunkoncernen ska åstadkomma för invånare, brukare och kunder.

Att värna demokrati

Nämndens åtagande
<p>◆ Utifrån den internationella utvecklingen ska kommunkoncernen, utifrån sina respektive uppdrag, identifiera hur man kan förebygga och stödja inom integrationsområdet. (KS, alla nämnder och bolag)</p> <p>Syftet är att nyanlända ska få en snabbare integration och möjlighet att kunna skapa sig en livsplattform. Alla i kommunkoncernen behöver bidra med allt från boende, bra skolstart, möten med flyktingguider/språkvänner, kunskap i det svenska språket, validering av utbildning och stimulanser till att delta i förenings- och organisationsliv till arbete och egen försörjning.</p> <p>Kommentar Inom området för ensamkommande barn arbetas det löpande med att integrera målgruppen i samhället. Fokus är att skapa trygga, integrerade vuxna genom arbete med skola, boende och att få vardagen att fungera. Tillsammans med barn- och utbildningsnämnden, arbetsmarknads-</p>

Nämndens åtagande

och vuxenutbildningsnämnden och Arbetsförmedlingen har det startats upp en arbetsgrupp som ska titta på hur vi ska arbeta om ett till tre år när många av de ensamkommande barnen som nämnden har idag lämnar gymnasiet. Det kan vara både att de är klara med gymnasiet eller vid eventuella avhopp och det behöver finnas en strategi för att ta hand om dessa barn. Arbetsgruppen har fått namnet "nyanlända 18+" och arbetar tillsammans med det löpande arbetet på respektive gymnasieskola för det sista året. Metodstödjaren inom område ensamkommande barn håller i arbetsgruppen där Fristadshus fungerar som ett nav och arbete görs tillsammans med representanter för försörjningsstöd, arbetsmarknad, vuxenutbildning och socialtjänst.

Inom området för ensamkommande barn har det gjorts en inventering för HVB och resursteamet som var färdig i maj. Inventeringen handlade om att leva och bo i Sverige och satte fokus på integration, jämställdhet och sexualitet. Inom området ska det nu undersökas vilket utbildningsmaterial som ska användas för att bäst möta behoven.

I mars genomfördes en webbkonferens kring våldsbejakande extremism med personal från både område ensamkommande barn och område individ- och familjeomsorg. Anledningen till detta är att det är viktigt att hålla sig uppdaterad kring läget samt att utveckla kunskapen kring området. Ytterligare en träff på temat har hållits i augusti. Områdescheferna inom nämnden har dessutom fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan eller rutin kring hur vår förvaltning ska arbeta med våldsbejakande extremism. I detta arbete har en arbetsgrupp skapats och underlag från Socialstyrelsen för diskussioner kring kunskap, utbildningsinsatser och roller används.

Skapa möjligheter till insyn, dialog och inflytande

Socialnämnden arbetar aktivt i det dagliga arbetet för att skapa möjligheter till insyn, dialog och inflytande.

Processmål

◆ Invånarna är nöjda med möjligheten till inflytande

Visar hur väl demokratin fungerar.

Nivån för målet ska öka till 45 procent för både kvinnor och män till år 2019, att jämföras med 37 2015.

Uppgifterna hämtas från rapporten "Medborgarundersökning" som framställs av SCB. Redovisning i februari året efter.

Frågeavsnitt C. Om invånarnas inflytande i kommunen. (Frågeområden: Tillgänglighet, Information, öppenhet, Påverkan, Förtroende)

Kommentar

Sammanställning för 2016 är inte gjord men socialnämnden använder flera olika sätt att tillse insyn, dialog och inflytande och sätter fokus på barn och unga. Exempelvis används metoden tjänstedesign genom Fristadshus och nämnden prioriterar barnsamtal i utredningar. En e-tjänst har utvecklats för familjehemsrekrytering och tjänster har flyttats över till Eskilstuna Direkt. Exempelvis har synpunktshanteringen flyttats över till Eskilstuna Direkt och hittills i år har åtta synpunkter, fem från kvinnor och tre från män, inkommit gällande nämndens verksamheter.

— 2019 ska medborgarindex vara 75 på hur kommunen möjliggör för invånarna att delta i kommunens utveckling

Kommentar

Ingen mätning av detta har presenterats för 2016.

Nämndens åtagande

◆ Alla invånares, upplevelse av insyn, dialog och inflytande ska förbättras och fördjupas. Målet är uppnått när Nöjd-inflytande-index från SCB:s medborgarundersökning uppgår till minst index 45 (2016). Arbetssätt för att bättre involvera barn och ungdomars synpunkter i den kommunala organisationen ska fortsätta att utvecklas. (KS samtliga bolag, nämnder)

Syftet är att skapa förutsättningar för invånare i Eskilstuna kommun att kunna vara delaktiga och uppleva förtroende för den kommunala servicen. Kommunen kan skapa förutsättningar för invånarna att vara delaktiga och påverka i den kommunala politiska processen och i kommunala verksamheter, och därmed bidra till ökad nöjdhet. Det är viktigt att påpeka att det finns andra

Nämndens åtagande

faktorer som påverkar känslan av delaktighet och inflytande samt att det varierar mycket i olika grupper i samhället (utifrån till exempel kön, ålder, utbildning och socioekonomiska faktorer). En utgångspunkt är att det behövs ett stabilt utvecklingsarbete över tid, där såväl de politiska organen som verksamheterna är berörda och arbetar med frågan. Det finns många olika metoder när det gäller att skapa inflytande och delaktighet och det bör anpassas utifrån ansvarsområde och situation vilken metod som bör användas. Utifrån åtagandet kommer en strategi arbetas fram i processteamet för insyn, dialog och inflytande.

Kommentar

Socialnämndens verksamheter arbetar på flera olika sätt för att öka insyn, dialog och inflytande, speciellt för barn och unga. Fristadshus, som arbetar med ungdomar som varken arbetar eller studerar, använder sig av metoden tjänstedesign för att i dialog med ungdomarna inkludera dem i projektets utveckling framåt. Ungdomarna får genom flera workshopar vara med och påverka arbetet för att bättre nå målgruppen och tillse deras individuella behov. Detta arbete har lett till att en av ungdomarnas idéer har förverkligats genom att en vägledare eller elevstödjare har anställts på Rekarneskolan. Idén byggde på att ungdomarna önskade en person som följde dem under sin process och det är idag en tjänst men kan eventuellt komma att bli fler framöver.

På nämndens HVB-boenden för ensamkommande barn hålls husmöten varje månad där alla boende tillsammans med tolk får uttrycka sina tankar och bli lyssnade på. Teamledarna leder dessa möten och tar sedan med sig det ungdomarna säger till teammötena varefter de återkopplar till ungdomarna. På boenden har de också aktivitetsgrupper där ungdomar får vara med och påverka kommande aktiviteter och önskemål kring skollov.

Arbetet inom myndighet bygger till stor del på barns medverkan genom att BBIC, Barns Behov i Centrum, används kontinuerligt. Denna mall bygger på att barnet eller ungdomen inkluderas i utredning och att barnsamtal förs för att få in deras tankar och synpunkter. Med anledning av det höga antalet pågående utredningar har en stor utbildningssatsning gällande barnsamtal, främst för myndighetsutövare, hållits under våren. Ytterligare en utbildningssatsning planeras till hösten 2016. Under året har det även satsats på tekniska hjälpmedel och material för att öka förutsättningarna för barn och ungdomar att lämna sina synpunkter.

Det arbetas också med ett miljöterapeutiskt arbetssätt inom området för ensamkommande barn där delaktighet är viktigt för att ungdomen ska kunna påverka det egna. Exempelvis görs detta genom att ta mycket hänsyn till ungdomens önskemål i kontakt med god man, att de får vara med och påverka det som berör dem såsom mat, aktiviteter och inredning samt att de är delaktiga i framtagandet av sina genomförandeplaner. Detta arbete utvecklas löpande och det finns fortfarande mycket som kan göras.

◆ **Införa Eskilstuna Direkt och stärka e-tjänster och eskilstuna.se för att förbättra tillgängligheten för invånare, brukare och kunder. (KS, alla nämnder)**

Syftet är att öka tillgängligheten och servicen, förbättra vårt bemötande samt effektiviserar organisationen. Invånare, kunder och brukare ska kunna få svar på frågor och uträta enklare ärenden hos kommunen i ett samlat kontaktcenter, Eskilstuna direkt. Förutom att arbetet samordnas genom Eskilstuna direkt krävs utvecklingen av en mer tjänstbaserad webbplats och e-tjänster dygnet runt.

Kommentar

Nämnden deltog aktivt i arbetet med att införa Eskilstuna Direkt och har överfört ett antal tjänster.

Nämnden har, tillsammans med SKL, deltagit i arbetet med att skapa en e-tjänst för familjehemsrekrytering som i mars infördes i kommunen. Tjänsten heter FamiljehemSverige och går ut på att potentiella familjehem får fylla i sin information, välja kommun och svara på ett antal frågor för att sedan kontaktas av berörd kommun. Genom denna E-tjänst förväntas handläggningen bli smidigare och utredningarna av familjehem kunna effektiviseras.

Att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster

Processen ger det stöd den enskilde behöver för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett så självständigt, aktivt och meningsfullt liv som möjligt. Processen syftar till varaktiga förbättringar med tillämpning av evidensbaserade metoder för behovsanpassad vård och omsorg.

Nämndens åtagande

◆ **Kommunen kraftsamlar gemensamt för bättre stöd till barn, ungdomar och vuxna med komplexa behov (KS, BUN, SN, TSN, VON)**

Målet är att genom gemensamma vårdplaneringar förenkla för de som har komplexa vårdbehov, men också skapa effektivitet och bättre hållbara lösningar. Fler är i behov av intensiva insatser. Detta påverkar myndighetens utrednings- och uppföljningstider, ökar köerna till boenden och kostnaderna. Arbetssätt och metoder behöver utvecklas. För att erbjuda god och effektiv vård på hemmaplan för personer med komplexa behov är det nödvändigt med tät samverkan med myndigheter, landstinget, organisationer och föreningar.

Kommentar

Nämnden arbetar mycket för att kunna erbjuda ett bättre stöd till brukare med komplexa behov både på egen hand och i samverkan. För vuxna med komplexa behov deltar nämnden nu tillsammans med vård- och omsorgsnämnden i ett utvecklingsarbete kring en gemensam mottagning där olika metoder och arbetssätt testas. Även arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden är inbjuden att delta i denna samverkan. Det har också startats upp ett samverkansforum kring komplexa behov tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden där planeringen är att kunna ha en stor workshop någon gång i början av 2017. Tanken med forumet är att kunna utveckla arbetssätt och metoder. I juni genomfördes en mindre workshop med chefer och teamledare från respektive förvaltning där syftet var att arbeta med case i en mötesform som socialförvaltningen driver både på vuxen- och ungdomssidan. Workshopen var mycket lyckad och nu ska den metod för beslut och planering samt de idéer som diskuterades vid detta tillfälle tas tillvara. Samverkan inom detta forum har också medfört ett närmare samarbete mellan medarbetare på förvaltningarna gällande dessa frågor.

Inom samhällskontraktet eller Mälardalens Kompetenscentrum för hälsa och välfärd (MKHV) ska ett FoU-projekt för målgruppen unga personer med komplexa behov inledas under hösten med hjälp av två forskare och en nu tillsatt referensgrupp. Även inom området för ensamkommande barn har det sökts pengar från samhällskontraktet och där avvaktas i nuläget beslut. Dessutom pågår ett förvaltningsöverskridande arbete för vård på hemmaplan där en ny vårdform kring ungdomar testas. Utvecklingsarbetet sker idag i två ärenden där samordning av vård görs med hjälp av en insatskoordinator. Insatskoordinatören är finansierad av vård- och omsorgsförvaltningen. Under hösten ska också metoden First implementeras i nämndens verksamhet för praktiskt förändringsarbete med familjer. Detta arbete sker också i samverkan med Mälardalens kompetenscentrum för hälsa och välfärd (MKHV).

Nämnden deltog aktivt i planering och arbete med sommarlovsaktiviteter, utifrån de medel från staten som kommunen har fått del av för fyra år framöver, där bland annat sommarskola och simskola genomfördes. Medlen ska gå till aktiviteter som kommunen inte redan erbjuder och barn och unga med komplexa behov är inkluderade i målgruppen. Andra inslag var designade för att barn och ungdomar skulle kunna prova på aktiviteter såsom teater, musik, fäktning och teknik. Nämnden deltog i den stora satsningen av sommaraktiviteter men programmet var färdigt såpass sent så att området för ensamkommande barn hade svårt att planera in personal. En del av dessa medel är öronmärkta åt målgruppen ensamkommande barn och många inom målgruppen deltog i sommaraktiviteterna. Nämnden deltog även i aktiviteter för både vuxna och barn på sommartorg i Fröslunda tillsammans med Kommunfastigheter. Utöver detta specifika sommarlovsarbete så arbetar området för ensamkommande barn mycket med att reda i de många föreningar som önskar erbjuda aktiviteter för barnen. Detta arbete vilar idag mycket på individuella initiativ från personal men planen är att lägga detta arbete på en tjänst som ska fungera som samordnare.

■ **Samtliga nämnder och bolag deltar i det koncerngemensamma arbetet med verkställandet av den nya strategin för en god och jämlik folkhälsa. (KS, alla nämnder och bolag)**

Målet är att minska skillnaderna i hälsa och samtidigt öka trygghet, delaktighet och demokrati genom att verkställa den nya strategin för god och jämlik hälsa. Det innebär bland annat arbete i form av socioekonomiska beräkningar, stadsdelsutvecklingen, ANDT- (alkohol, narkotika, doping, tobak) och fortsatt arbete med mötesplatser i stadsdelar, kompensatoriskt genom aktiv kultur- och fritidsverksamhet och bostadssociala åtgärder.

Kommentar

Eftersom den nya strategin för en god och jämlik folkhälsa ännu inte är antagen har arbetet för att verkställa den inte kunnat inledas. Nämnden gör dock en del arbete gällande folkhälsa, såsom att delta i den kraftsamlning kring ungdomar som vistas i det offentliga rummet och stökar i Fröslunda som Trygga Eskilstuna håller i. Många aktörer både inom kommunen och externt deltar i detta arbete för att se hur kommunikation sker med media och hur personalen kan tryggas. Nämnden har representanter i arbetsgrupper för stadsläkning och Citylab som är en del i detta och arbete pågår löpande. Stadsbyggnadsnämnden håller i arbetet kring hur Eskilstuna

Nämndens åtagande

ska utvecklas ur både ett miljömässigt och ett socialt perspektiv för att kunna tillgodose behovet av bostäder. Socialnämnden liksom alla andra nämnder deltar i detta arbete kring stadsdelsutvecklingen.

Nämnden har utifrån verksamheten Navet ett samarbete med kamratstödarna i IOGT-NTO för att hjälpa till att bryta ensamhet och liknande för personer med en beroendeproblematik. Samarbetet är precis uppstartat och kommer att ha sociala aktiviteter för målgruppen i nämndens lokaler. Även de fältande socialsekreterarna arbetar med frågor kring ANDT gällande enskild person som finns med i deras överenskommelse.

Landstinget öppnade i april Asyl- och migranthälsan där kunskap och resurser är samlade. Detta utökade stöd förväntas påverka de ensamkommande ungdomarna mycket positivt och information för HVB-hemmen planeras in under hösten.

◆ Säkra den lagstadgade verksamheten och rättsäker myndighetsutövning

Kommentar

För att säkra den lagstadgade verksamheten och kunna bedriva rättsäker myndighetsutövning pågår ett ständigt arbete inom nämnden. Rekryteringar sker löpande för att hinna med ett ökat tryck inom flera verksamheter. Området ensamkommande barn har vuxit och anställningar pågår för att komma i fatt efter förra höstens enorma tillväxt. Teamledare och chefer inom området är nu på plats och är inte längre tillförordnade. En hållbar organisation för området har också riggats, bland annat genom att chefsområdena har minskats. Arbete pågår för att komma ifatt och kunna återgå till en rättsäker myndighetsutövning genom användande av BBIC. Teamledare inom båda områdena har också börjat fokusera på det nya reviderade BBIC och på risk och skydd där det bland annat ska genomföras en föreläsning i oktober.

Inom myndighetsutövningen har det under året arbetats med metodstöd samt med dokumentation. Under våren gjordes en utbildningssatsning inom verksamhetssystemet VIVA och Lex Sarah och två nya utbildningsomgångar är planerade till hösten. Gällande resursenheterna har all personal fått en fem timmar lång utbildning i dokumentation för att öka rättsäkerheten i journalföringen. Inom myndighetsutövningen har arbetssättet förändrats för att ha bättre förutsättningar att kunna agera på akuta händelser under dagtid. Tre arbetsgrupper arbetar på rullande schema med dagjournberedskap varsin vecka för att de andra två veckorna kunna fokusera på sitt löpande arbete.

Krav från Socialstyrelsen gällande att det ska startas en utredning på alla barn som har bevitnat våld kom i slutet av 2014 vilka har lett till att antalet ärenden inom detta har ökat kraftigt. Ärendemängden ligger kvar på en hög nivå varför arbetsbelastningen fortsätter att vara hög för utredande socialsekreterare. Det pågår ett arbete för att kunna samlokalisera myndighetsutövande enheter för ökad effektivitet och tillgänglighet. Ett löpande arbete med att se över de befintliga processkartorna för att utveckla och effektivisera verksamheterna är också igång och på så vis säkras den lagstadgade verksamheten och den rättsäkra myndighetsutövningen framåt.

◆ 2016 ska nämnden stärka flickors och pojkars, kvinnors och mäns inflytande och delaktighet genom att använda ett tydligt och lättförståeligt språk.

Kommentar

Under våren var personal från nämndens verksamheter på en workshop som hölls av barn- och utbildningsförvaltningen gällande klart språk i tal och skrift. Detta tillsammans med den genomförda dokumentationsutbildningen har gjort skillnad och nu skriver flera ur personalen för brukare och inte bara för sig själva. Inom vissa enheter har klart språk också blivit ett genomgående tema som diskuteras och uppmärksammas löpande.

Inom området för ensamkommande barn används en film som Socialstyrelsen har tagit fram för nyanlända. Denna film har enkelt språk och finns även på flera andra språk varför den anses mycket användbar.

◆ Under 2016 fortsätter utvecklingen av hemmaplansvården

Kommentar

Med anledning av socialnämndens många olika enheter och verksamheter pågår ett flertal insatser för att utveckla hemmaplansvården. På utredningsenheten för ensamkommande barn har det tagits fram en placeringslista där fokus är att arbeta hem de placeringar som har höga kostnader. Det pågår också ett arbete för att kunna ha bättre framförhållning i placeringar, för att kedjan ska fungera och omplaceringar inte ska behöva göras. Tanken är också att kunna använda befintliga resurser inom nämnden även till ensamkommande barn i större utsträckning. Detta skapar dock en utmaning inom nämndens båda områden gällande samverkan framöver

Nämndens åtagande

men exempelvis ser nu Beroendecentrum Ung en ökning av antalet ensamkommande barn som söker deras stöd. Samordningen av familjehemsresurserna utreds nu med syftet att tillse att alla utreder på samma sätt och för att se om en ny organisation ska införas.

Det pågår ett arbete för att växla över från extern öppenvård till hemmaplansvård men en svårighet i detta arbete är bristen på lägenheter och därmed möjligheterna till boendelösningar på hemmaplan. Exempelvis medför dessa svårigheter att det blir stopp på Mellanbo då de ensamkommande barnen inte får plats i egen lägenhet när de ska slussas ut ur nämndens verksamheter. Svårigheterna har medfört att det nu hålls träffar varannan vecka för barn och unga och varje vecka för vuxna för att diskutera olika möjligheter att hitta lösningar på hemmaplan. Det har också arbetats fram en gemensam modell för beslut och planering både för barn och unga och för vuxna som ska ge bättre förutsättningar för vård på hemmaplan.

Nämnden bygger nu ett HVB för ensamkommande barn och ungdomar på hemmaplan och utvecklar resursteamet till en mer stödjande funktion med spetskompetens. Inom Navets verksamhet är 12-stepsgrupperna i en stor utvecklingsprocess kring hur de ska möta upp dem som har varit i behandling och de som behöver ta ställning till behandling. Även det praktiska arbetet inom Navet håller på att förändras utifrån unga vuxnas behov. Personalen har gått en utbildning för att kunna erbjuda MET för personer med alkoholproblem på Vägen. MET är en motivationshöjande behandling som nu erbjuds till brukare. I samarbete med Landstinget ingår nämnden i ett pilotprojekt för att testa behandling för spelberoende där en grupp genomfördes under våren. Ledarskapsträning för tonårsföräldrar med somalisk tolk har genomförts under våren och en ny grupp planeras till hösten, dock oklart om tolk kommer att finnas denna gång. Dessutom har en återfallspreventionsgrupp genomförts under våren vilken fortsätter sitt arbete under hösten.

◆ **Fortsatt arbete med ett sammanhållet stöd och skydd för flickor och pojkar, kvinnor och män som har upplevt våld i nära relation (familjevåld).**

Kommentar

Socialförvaltningens handlingsplan för våld i nära relation antogs i mars och spridning pågår. Ett antal av de 25 åtgärderna är påbörjade, bland annat arbete med systemiskt arbetssätt, processkarta, utbildningsfilm och riskbedömningsmetoder. Gällande riskbedömning så har det beslutats att implementera Socialstyrelsens metod FREDA och en arbetsgrupp har formats för planering av detta. Utbildningsfilmen, som ska vara en fördjupning, planeras vara klar i december då medel från Socialstyrelsen används till denna. För det systemiska arbetssättet är en gemensam målbild som ska ligga till grund framtagen. Denna målbild ska under hösten godkännas för att sedan införas i nämndens verksamheter. Ett arbete för att kunna erbjuda stöd till barn efter samtal på Barnhus är också igång i enlighet med åtgärd i handlingsplanen. Under perioden har det tagits beslut om att genomföra utbildningssatsningar inom Trappan som är en metod för krissamtal med barn som upplevt våld i familjen samt KIBB som är en kognitiv behandling vid barmisshandel. Nu planeras för utbildning inom dessa metoder och anmälan görs för personalen.

◆ **I samverkan med Vård- och omsorgsnämnden och Torshälla stads nämnd utveckla arbetet kring personer med komplexa behov**

Kommentar

Åtagandet kommer från att det finns ett mindre antal vuxna brukare med komplexa behov som är svåra att placera och att nämnden därför måste hitta lösningar. Arbetet med att ta fram boendelösningar pågår men bostadsbristen skapar svårigheter i att hitta lämpliga möjligheter för målgruppen. Vård- och omsorgsnämnden och vuxenspåret för missbruk har skapat ett samverkansforum med enhetschefer för att diskutera boendelösningar.

◆ **Ge stöd och vård till barn och unga**

En stor del av socialnämndens verksamhet går ut på att ge stöd och vård till barn och unga. Nämnden handhar många ärenden gällande barn, unga och familjer och den växande kommunen tillsammans med en skärpt lagstiftning kring barn som bevittnat och upplevt våld har lett till en kraftig ökning av ärendeinflödet. Ökningen har pågått en längre tid och kan ses i alla åldrar men är mest tydlig i målgruppen barn upp till sex år. Dessa ärenden är idag en betydande del av inflödet på mottagningsenheten och kräver snabb och professionell hantering. För att utsatta familjer ska ha bra möjligheter att få stöd pågår samverkan kring dessa ärenden både internt och externt.

Något som är tydligt är att det är svårt att få in behörig personal och personer med erfarenhet till resursenheterna inom individ- och familjeomsorgsområdet och att det således ständigt pågår rekryteringar. Det har även varit svårt att få in personal med olika språkkunskaper vilket blir mer och mer nödvändigt med ökande tolkkostnader inom området.

Under perioden har det varit en del oroligheter i Fröslunda där socialtjänsten har ett kontor. Detta har lett till en sämre arbetsmiljö och tårt på verksamheten ekonomiskt. Kontoret i Fröslunda har en mottagning för brukare och det har uppgetts att vissa har tyckt att det har känts otryggt att komma till verksamheten. I en del fall har verksamheten då kunnat förlägga möten på andra platser men detta är ingen långsiktig lösning. Nämnden medverkar i arbetet kring utsatta områden där Fröslunda under perioden har fått mycket uppmärksamhet och resurser. Flera nämnder arbetar ihop för att samordna och koordinera insatserna från kommunen i samband med oroligheterna i området. Socialnämnden har också påbörjat ett arbete med planering för att flytta in i nya socialkontorslokaler där flera enheter ska rymmas.

Arbete sker löpande inom nämndens verksamhetsområde för att utveckla hemmaplansvården och för hemtagning av kostsamma placeringar även om detta arbete under rådande omständigheter är svårt. Exempelvis har två kostsamma ungdomsärenden med komplexa behov hämtats hem under året i samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen och ett eget HVB-hem kommer att planeras under hösten.

Ärenden

Den sista augusti hade barn och unga 748 pågående ärenden och ensamkommande barn har 390 pågående ärenden. Under hela perioden januari till augusti är det i genomsnitt 775 pågående ärenden per månad gällande barn och unga, exklusive ensamkommande barn, med en fördelning enligt nedan:

Medel antal pågående ärenden Barn och unga	Januari-augusti 2015	Januari-augusti 2016
0-6 år	160	173
7-12 år	200	231
13-18 år	350	338
19-20 år	44	33
Totalt:	754	775

Tabellen visar på stora likheter vid en jämförelse med det genomsnittliga antalet pågående ärenden för samma period 2015. Under perioden har 485 nya ärenden tillkommit medan 489 ärenden har avslutats. Genomsnittstiden för avslutade ärenden är 439 dagar för årets åtta första månader. För ensamkommande barn redovisas fördelningen av antalet pågående ärenden i genomsnitt per månad för perioden nedan.

Medel antal pågående ärenden Ensamkommande barn	Januari-augusti 2015	Januari-augusti 2016
0-6 år	2	3
7-12 år	9	15
13-18 år	113	350
19-20 år	19	26
Totalt:	143	394

Tabellen illustrerar tydligt den ökning av antalet ensamkommande barn som har skett och att nästan hela ökningen har skett inom åldersgruppen mellan 13 och 18 år. För ensamkommande barn har 23 ärenden tillkommit under 2016 medan 44 ärenden har

avslutats. Genomsnittstiden för avslutade ärenden är för perioden januari till augusti 546 dagar.

Utredningar

Mellan januari och augusti har det i genomsnitt varit 396 utredningar gällande barn och unga, exklusive ensamkommande barn, pågående per månad. Av dessa har i genomsnitt 49 procent legat inom tidsgränsen på 120 dagar för slutförd utredning. Andelen som legat inom tidsgränsen har stadigt ökat från att i början av året ha legat kring 37-38 procent till att i augusti vara uppe på 72 procent vilket visar på en positiv utveckling. Medeltiden för pågående barnavårdsutredning är 123 dagar och för avslutade utredningar 121 dagar för hela perioden. För ensamkommande barn ligger medeltiden för pågående utredningar på 286 dagar och för avslutade utredningar på 207 dagar för perioden januari till augusti 2016.

Området för ensamkommande barn

Under 2015 och speciellt under det andra halvåret så skedde det, med anledning av oron i omvärlden, en markant ökning av antalet ensamkommande barn som anvisades till Eskilstuna. Under året kom över 35 000 ensamkommande barn till Sverige och av dessa anvisade Migrationsverket 341 barn till Eskilstuna. Till och med augusti i år har Eskilstuna anvisats 19 ensamkommande barn. En jämförelse med samma månader 2015 visar att det då anvisades betydligt fler barn, 106 stycken, till Eskilstuna och då kom 75 stycken eller 71 procent av dessa under sommarmånaderna juni, juli och augusti. Det låga antalet och den uteblivna ökningen under sommaren 2016 beror till stor del på de införda ID-kontrollerna och lagförändringarna.

Det nya området för ensamkommande barn som skapades i slutet av 2015 har vuxit under året och har nu en utredningsenhet och fem resursenheter. Denna omorganisering beskrivs som mycket positiv av personalen som upplever en större närhet till ledningen samt att beslutsvägen är smidigare. Samarbetet med myndighet och med externa aktörer uppges också ha blivit bättre. Innan sommaren var samtliga enhetschefer och teamledartjänster tillsatta vilket skapar ytterligare möjligheter att se framåt inom området. Området anställer ny personal löpande och har ett stort behov av att utöka antalet boendeplatser eftersom det är överbelagt på samtliga befintliga boenden. Det är fortfarande mycket ansträngt kring arbetet med utredningarna gällande både det sociala och familjehemmen. Med anledning av det akuta läget under hösten 2015 var det många familjehemsplaceringar som gjordes utan en fullgod matchning vilket har medfört ett högt antal omplaceringar under året.

Det ansträngda läget medför att det kommer att ta tid att hitta tillbaka till ett mer strukturerat arbetssätt även om det arbetet ständigt pågår. Det har bland annat inletts ett förändringsarbete på resursenheterna avseende arbetssätt, förhållningssätt, regler och rutiner. Det har genomförts utbildning i journalföring i VIVA samt utbildning avseende den juridiska aspekten av detta för att stärka arbetet med genomförandepplaner. Minst en medarbetare från varje HVB-hem har också deltagit i en tvådagarsutbildning i Journal Digital (JD) med syftet att kunna utveckla arbetet med skattningar och dess hantering i systemet. Ett flertal åtgärder gällande BBIC eller Barns behov i centrum har också genomförts och medarbetare har erbjudits en fördjupning i det nya reviderade BBIC.

På enheten för utredning och familjehem har uppbyggnaden av en administration som har ett utökad uppdrag påbörjats under det första halvåret. Administratören ska diarieföra eller registrera all post, ansvara för inköp samt bistå handläggarna med uppgifter såsom att begära in yttranden och registerutdrag. En av de viktigaste uppgifterna som administratören har är att bevaka den fax som Migrationsverket använder sig av för att anvisa ensamkommande barn och ungdomar till Eskilstuna kommun. När ett fax inkommit till enheten påtalar administratören detta för

teamledarna som ansvarar för den operativa arbetsledningen och kan utse ansvariga handläggare. När detta är klart registrerar administratören ärendet och öppnar en personakt.

Ett HVB-hem har öppnat under året och det planeras nu för att öppna ett till boende som ska ha plats för 22 ensamkommande barn. I samband med att HVB-hemmet öppnade så stängde ett annat men det medförde trots detta en viss ökning av antalet platser. Det genomförs också en konsekvensanalys för att eventuellt kunna göra om Mellanbo till ett stödboende under hösten. Anledningen till detta är regeringens förslag på sänkta ersättningar till kommunerna för ensamkommande barn och unga.

Nämnden deltar också i staben för flyktingmottagningen i Eskilstuna kommun tillsammans med samtliga berörda nämnder. Förvaltningschefen, personalchefen och arbetsmiljö- och säkerhetssamordnaren deltar i staben utifrån olika frågor. Syftet med staben är att tillse ett "effektivt flyktingmottagande som tryggar flyktingens grundläggande behov och säkerhet samt på sikt underlättar hennes framtid, integrationen i samhället och stärker Eskilstuna". Socialnämnden deltar främst utifrån frågan kring ensamkommande barn men även andra frågor kan vara aktuella för nämndens arbete.

Granskningar, tillsyner och inspektioner

Arbetsmiljöverket genomförde en inspektion på nämndens HVB-hem för ensamkommande barn och ungdomar i mars med påföljande inspektionsmeddelande och krav. Detta meddelande har besvarats och en handlingsplan för arbetet har framtagits. Arbetsmiljöverket genomförde ett uppföljningsbesök under maj månad då nämnden blev godkänd efter ett antal genomförda åtgärder i enlighet med inskickad handlingsplan. Exempelvis har säkerhet och trygghet för personal på HVB-boendena ökat genom att larm har setts över och stödfunktioner har införts.

I början av mars genomförde Inspektionen för vård och omsorg (IVO) en inspektion av nämndens HVB-boenden för ensamkommande barn. Inspektionen var planerad och en del i IVO:s ordinarie tillsynsprogram för HVB-hem. Under 2016 har IVO:s tillsyn av HVB fokus på barnens trygghet och säkerhet samt på personalens kompetens. Utifrån inspektionen riktade IVO kritik mot nämnden och ställde krav på nämnden om åtgärder gällande kontroll mot misstanke- och belastningsregister före anställning eller annat uppdrag. Nämnden har redovisat åtgärder och IVO har utifrån det avslutat ärendet. Under det första kvartalet meddelade IVO dessutom beslut i två tillsynsärenden. I båda ärendena har nämnden tidigare redovisat åtgärder och utifrån detta väljer IVO att avsluta ärendena.

Justitieombudsmannen, JO, har meddelat allvarlig kritik för att nämnden i ett fall underlåtit att ompröva vård med stöd av 3§ LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) inom lagstadgad tid. Nämnden har påbörjat ett förbättringsarbete för hur överväganden ska göras och att det ska göras inom fastställd tid. Processen kan utvecklas ytterligare och nyckeltal för att kunna följa tidsgränsen för överväganden kommer att arbetas fram. Processägaren driver arbetet som sker tillsammans med berörda enhetsledningarna och planeras vara klart under 2016.

Processmål	
	2019 ska 80 % av barn, unga och föräldrar vara nöjda med pågående och genomförda insatser avseende stöd och vård till barn och unga Målnivåer: 2016 77 %, 2017 78 %, 2018 79 %, 2019 80 %.
Kommentar Nämnden uppnår målet på att 77 procent av de barn, unga och föräldrar som nyttjar nämndens	

Processmål

insatser ska vara nöjda under 2016. Mätningen har gjorts med hjälp av brukarenkäter.

◆ **2019 är 70 % av alla barn, unga och föräldrar som har kontakt med myndighetsutövning nöjda.**

Målnivåer:

2016 67 %, 2017 68 %, 2018 69 %, 2019 70 %.

Kommentar

Brukarmätningen av myndighetsutövningen gällande barn, unga och familj mäts genom en brukarenkät från SKL under hösten.

◆ **Öka andelen familjehemsplacerade barn och unga med en fungerande skolgång.**

Målnivåer:

2016 85 %, 2017 87 %, 2018 89 %, 2019 90 %.

Kommentar

Detta processmål kan nämnden inte följa upp eftersom betygen inte kan lämnas mellan förvaltningar med hänvisning till offentlighets- och sekretesslagen.

◆ **Självständigheten ska öka och vårdbehovet minska i form av vårddyggn på institution, exkl. ensamkommande flyktingbarn på Eskilstunas HVB-hem.**

Målnivåer:

2016 11 500, -600 (SF), -0 (TSF)

2017 10 075, -1825 (SF), - 200 (TSF)

2018 9 875, -1825 (SF), - 400 (TSF)

2019 9 825, -1825 (SF), - 450 (TSF)

Kommentar

Vårddyggnen på institution för barn och unga mellan januari och augusti i år redovisas i tabellen nedan.

Antal vårddyggn på institution och i familjehem, januari-augusti 2016.

	Utfall jan-aug 2015		Utfall jan-aug 2016		Prognos 2016		Budget 2016	
	inst	f-hem	inst	f-hem	inst	f-hem	inst	f-hem
Barn och unga (0-20 år)	7 058	40 799	6 973	41 494	10 431	62 071	9 661	53 969
varav flickor	3 392	21 512	3 118	23 818	4 664	35 629		
varav pojkar	3 666	19 287	3 855	17 676	5 767	26 442		
Ensamkommande barn	1 076	21 475	4 404	49 179	6 588	73 567		
varav flickor	252	4 557	390	7 765	583	11 616		
varav pojkar	824	16 918	4 014	41 414	6 005	61 951		

Tabellen visar att antalet vårddyggn på institution för barn och unga, exklusive ensamkommande barn har minskat något för flickor och ökat något för pojkar jämfört med samma period 2015. Det totala antalet vårddyggn på institution är dock i princip detsamma som förra året. Gällande vårddyggn i familjehem har det istället ökat något för flickor och minskat för pojkar.

Gällande ensamkommande barn har antalet vårddyggn både på institution och i familjehem ökat markant i jämförelse med samma period 2015. Med anledning av det höga antalet ensamkommande barn som anvisades eller placerades i Eskilstuna under hösten 2015 är detta en förväntad ökning. Gällande institution är det nästan uteslutande pojkar som står för denna ökning medan antalet vårddyggn i familjehem har ökat markant för både pojkar och flickor.

Antal vårddyggn på hemmaplan, januari-augusti 2016.

	Utfall jan-aug 2015	Utfall jan-aug 2016	Prognos 2016
Barn och unga (0-	45 304	41 951	62 755

Processmål

20 år)			
varav flickor	20 692	19 152	28 650
varav pojkar	24 612	22 799	34 105
Ensamkommande barn	8 672	16 836	25 185
varav flickor	2 005	3 490	5 221
varav pojkar	6 667	13 346	19 964

Som hemmaplansresurser avses boendestöd och öppenvård (intern och extern utförare).

Vårdtygn på hemmaplan har minskat något för barn och unga exklusive ensamkommande barn och minskningen kan utläsas för både flickor och pojkar. För ensamkommande barn har antalet vårdtygn på hemmaplan istället nästan fördubblats i jämförelse med förra året. Ökningen kan utläsas både för flickor och för pojkar men pojkar står för den absolut största ökningen under perioden.

Nämndens åtagande

- ◆ **2016 ska kvinnor och män uppleva att de är nöjda med nämndens verksamheter, samt med bemötande, tillgänglighet och delaktighet.**

Kommentar

Arbete med att skapa bättre verksamheter gällande nöjdhet, bemötande, tillgänglighet och delaktighet pågår ständigt inom socialnämnden. Under perioden har det startats en mottagningsfunktion med en telefon för myndighetsutövningen inom område ensamkommande barn dit brukare, gode män, kollegor och andra kan ringa. Denna telefon är alltid bemannad av socialsekreterare och har visat sig öka tillgängligheten för berörda.

NKI-enkäter som också mäter bemötande, tillgänglighet och delaktighet delas regelbundet ut till brukare inom nämndens verksamheter och resultatet redovisas nedan.

Typ av verksamhet (antal svar)	NKI*	Delaktighet**	Bemötande**	Tillgänglighet**
	Indexvärde	Andel nöjda	Andel nöjda	Andel nöjda
Familjeverkstan, FV(18)	96 - K-/M-	98 - K-/M-	100 - K-/M-	100 - K-/M-
Beroendecentrum ung (12)	88 - K-/M-	89 - K-/M-	95 - K-/M-	95 - K-/M-
Kris- och korttidsinsats, 16 år och äldre (29)	92 - K94/M90	96 - K98/M93	100 - K100/M100	100 - K100/M100
Övriga insatser (25)***	93 - K91/M97	93 - K91/M96	100 - K100/M100	98 - K95/M100
Totalt barn, unga och familj (88)	93 - K94/M92	95 - K96/M95	99 - K100/M100	99 - K99/M100

* Enligt Sveriges kommuner och landsting är ett NKI-resultat över 60 godkänt, över 70 bra och över 85 utmärkt. ** Andelen nöjda definieras som den andel som anger svarsalternativen *Instämmer helt* och *Instämmer till stor del* på frågorna. *** Övriga insatser inkluderar brukarenkäter för Intensiv hemmabaserad familjebehandling, Familjepedagog, Se oss föräldrar och Se oss.

Resultatet ovan för barn, unga och familj visar att de allra flesta som under året har besvarat enkäten har uppgett sig vara mycket nöjda med nämndens insatser.

Typ av verksamhet (antal svar)	NKI*	Delaktighet**	Bemötande**	Tillgänglighet**
--------------------------------	------	---------------	-------------	------------------

Nämndens åtagande

	Indexvärde	Andel nöjda	Andel nöjda	Andel nöjda
HVB-boenden (20)	67 - K/M67	60 - K-/M60	83 - K-/M83	81 - K-/M81
Totalt ensamkommande (inkl. resursteamet) (21)	69 - K-/M69	61 - K-/M61	82 - K-/M82	82 - K-/M82

* Enligt Sveriges kommuner och landsting är ett NKI-resultat över 60 godkänt, över 70 bra och över 85 utmärkt. ** Andelen nöjda definieras som den andel som anger svarsalternativen *Instämmer helt* och *Instämmer till stor del* på frågorna.

Tabellen visar att enkätresultaten för de ensamkommande barnen är lägre än de för barn, unga och familj men fortfarande godkända. Resultaten för bemötande och tillgänglighet är högre än de för nöjdhet och delaktighet. En trolig förklaring till detta är den överbeläggning som råder inom nämndens HVB-boenden vilket har medfört att det inte har varit möjligt att skapa den trygghet och omsorg som önskas.

◆ **Stötta barn och unga placerade i familjehem/HVB till att förbättra sina skolresultat och fullfölja skolan**

Kommentar

Skolgång är alltid prioriterat i ärenden inkluderande barn och ungdomar och inom myndighetsutövningen har det höjts upp och tas nu även med i beräkningen vid omplaceringar och dylikt. I VIVA har utveckling skett för att kunna följa aktiviteterna i dokumenten och processen tydliggörs nu för att ingen ska missas gällande skolgång. Två skolsamordnare, en för individ- och familjeomsorgen och en för ensamkommande barn, utvecklar arbetet med skolgång gemensamt. Skolsamordnarna kan vara med i olika sammanhang och se över fall och placeringar med komplexa behov. I dagsläget gäller det främst familjehemsplacerade barn och unga men samma stöd planeras inom kort även komma igång för de med HVB-placering. Skolsamordnaren inom ensamkommande barn samordnar en grupp med en representant från varje HVB-boende som har ett utökat ansvar för barnens skolgång. För ensamkommande barn finns också ett antal frivilligpedagoger som hjälper till med läxläsning.

Nämnden processkartlägger nu för att hitta en rutin för att säkra placerade barns skolgång i resursskolor och särskolor. Arbetsgruppen för de som är 18+ samverkar med barn- och utbildningsnämnden för de nyanlända och ensamkommande barn som går sista året på gymnasiet.

◆ **Insatser som erbjuds flickor och pojkar, kvinnor och män ska leda till en påvisbar förbättring i hens livssituation.**

Kommentar

Arbete med skattningar i samband med insatser pågår löpande. Antalet parade skattningar är dock hittills i år för litet för att kunna redovisas. När ett barn eller en ungdom kommer till en insats så görs en inskattning för att se utgångsläge på ett antal faktorer såsom mående, missbruk och dylikt beroende på skattningsmetod. Antingen med vissa intervaller eller vid avslutad insats görs sedan en utskattning som då kan jämföras med inskattningen. Detta kallas för en parad skattning och det är då en eventuell förbättring kan utläsas.

Det går att visa vad de olika skattningarna säger avseende upplevd problematik och styrkor hos de personer som har blivit aktuella hos nämndens insatser i år. Det är viktig information som kan ge en förståelse för deras behov så att insatserna riktas rätt. För ungdomar kan det utläsas att de ofta skattar sin problematik högre än sina föräldrar samt att föräldrarna ofta har egen problematik som kan vara en bidragande faktor i den unges problem. Detta medför att det många gånger kan behövas arbete med hela familjen och inte endast med ungdomen. Föräldrars mående är viktigt för ungdomars hälsa. Det finns en kategori som kallas kaos och denna visar ofta höga nivåer för familjerna vilket är något som arbete måste inledas med för att överhuvudtaget få ro i övrig behandling av familjen.

Skattningsmetoden UngDok används på Beroendecentrum Ung där 30 Inskrivningar, tre utskrivningar och två uppföljningar har genomförts under perioden januari till augusti. Inskattningarna visar att det är vanligast med sömnproblem och koncentrationssvårigheter hos målgruppen, följt av ångest och depression. Av de som skrivits in har 15 stycken angett cannabis som huvuddrog, fem angett alkohol och sju uppgett att de inte har någon primär drog. En klar majoritet av de som medverkar i behandling på Beroendecentrum Ung och har gjort skattning under perioden är pojkar vilket speglar fördelningen väl jämfört med andra liknande

Nämndens åtagande

mottagningar i Sverige. Åldersfördelningen för inskattningarna visar också att problematiken inte kryper längre ner i åldrarna.

◆ Insatser för att minska återaktivering av flickor och pojkar som genomgått vård ska genomföras. (SN, TSN)

Målet är att minska antalet som återaktiveras efter att de genomgått vård genom att erbjuda effektiv vård och vid behov eftervård. Återaktiveringar följs systematiskt upp, utfallet värderas i förhållande till tidigare år och riket.

Kommentar

Återaktiveringar följs upp en gång per år. För att minska antalet återaktiveringar för flickor och pojkar tas det fram tydliga planer på lång sikt vid placeringar. Det arbetas med att följa upp placeringar och se över vägen efter. Inom arbetet med ensamkommande barn handlar det om att skapa bästa möjliga plattform framåt. Inom område ensamkommande barn är de alltid aktuella fram till de är vuxna varför återaktiveringar inte är aktuella. Fokus inom området är dock att tillse att de etableras och blir självständiga så att de inte återkommer och behöver nämndens insatser som vuxna.

Antalet återaktiveringar av barn och unga som avslutats mellan januari och augusti 2016 har minskat kraftigt i jämförelse med samma period 2015. Under 2015 återkom 161 stycken medan det 2016 endast har varit 44 återaktiveringar. Även för vuxna har antalet återaktiveringar minskat, dock inte med lika mycket. 2015 var antalet återaktiveringar gällande vuxna 74 stycken medan det 2016 var 37 stycken.

◆ Fortsatt utveckling av de förebyggande insatserna (familjecentraler, Fristadshus, socialsekreterare med särskilt uppdrag, fältteamet)

Kommentar

Arbetet med de befintliga familjecentralerna löper på och samarbetet fungerar bra. Gällande den planerade familjecentralen i Fröslunda så är planen att bygga om hela vårdcentralen innan den kan startas upp varför arbetet är försenat som det verkar till 2019.

Fristadshuset arbetar efter en projektplan som antogs i april. Arbetet utvecklas löpande genom arbete med tjänstedesign och ungdomarnas egna tankar och erfarenheter. En skolverksamhet ska starta i samverkan med S:t Eskils gymnasium i oktober inom vilken planen är att alla unga ska fångas upp. För att få ett helhetsgrepp över skolverksamheten kommer Fristadshuset även att flytta ihop med Arbetsförmedlingen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Socialsekreterare med särskilt uppdrag eller förebyggande socialsekreterare inledde sitt arbete i augusti förra året och det fortlöper enligt plan. Beslut har nu tagits om att lägga till Arbyskolan och vidare diskussion kring detta pågår.

Fältteamet som ska arbeta förebyggande med barn och unga har inlett sitt arbete under perioden. De fältande socialsekreterarna påbörjade sitt arbete i början av året och den fältande verksamheten inleddes i april. Två fältassistenter har anställts och påbörjar sitt arbete i augusti. Fältteamets uppdrag är att arbeta på gruppnivå med högstadiel elever som har hög risk att utveckla kriminalitet och droganvändning för att förebygga utanförskap på olika sätt i områdena Fröslunda, Lagersberg och Råbergstorp. Detta arbete sker i samverkan med kultur- och fritidsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, ideella föreningar, polisen, Kommunfastigheter, boende i områdena samt vid behov andra externa parter. Det har skapats en arbetsgrupp som diskuterar hur samverkan och arbete med rutiner och processer ska ske.

◆ Ge stöd och vård till vuxna

Eskilstuna har en stadigt växande befolkning och arbetslösheten ligger alltså kvar på en hög nivå. Därmed föreligger också ett ökat behov av stöd och hjälp, både för barn och unga och för vuxna. Den bostadsbrist som för närvarande finns i kommunen leder till att allt fler söker stöd för att lösa sin boendesituation men medför också konsekvenser för brukarna. Nämndens förutsättningar för hemtagningar av kvinnor och män från institution till att ge stöd och hjälp på hemmaplan är dåliga eftersom det inte finns några bostäder. Det pågår dock ett arbete för hemtagning av kostsamma placeringar samt ett arbete för att kunna ha bättre framförhållning vid placeringar och på så vis slippa tids- och resurskrävande omplaceringar.

För att utveckla hemmaplansvården sker en kontinuerlig utveckling av arbetsmetoder

och under våren förstärkte myndighet och resursenhet för vuxna samverkan med resursenhet för ungdom för att kunna hitta och nyttja hemmaplanslösningar. Detta har medfört en större kontroll på vad som finns på hemmaplan och när andra insatser måste sättas in.

Under årets första månader har, för att stärka hemmaplansvården, bland annat ett utvecklingsprojekt i form av ett samarbete inletts med Beroendecentrum för att personer som har spelberoendeproblematik ska erbjudas gruppbehandling. Behandlingen är manualbaserad, bygger på KBT och MI och vänder sig till personer från 18 år som har problem med spel om pengar. En grupp har genomförts under våren och en ny grupp startar i höst. Vägen har också startat en behandling för personer med alkoholberoende. Den motivationshöjande behandlingen MET är manualbaserad och syftar till att uppmuntra och utveckla motivation till förändring av alkoholkonsumtionen hos personer med alkoholberoende. Navet har också utvecklat sina 12-stegsgrupper och startat upp en grupp för återfallsprevention. Under perioden har flera utvecklingsarbeten gällande våld i nära relation inletts och nämnden har från och med juni tagit över samordningsansvaret för arbetet med våldsbejakande extremism.

Nämnden har under en period sett en ökning av antalet äldre personer och personer med psykiska svårigheter, speciellt med anledning av bostadsbristen. Eskilstuna har en stadigt ökande andel äldre invånare och tanken är att de ska bo hemma längre vilket medför vissa svårigheter, speciellt hos de brukare som uppvisar demens. Ärenden med äldre handlar bland annat om att de glömt betala hyran och riskerar sitt boende eller om olika former av sanitära olägenheter. För att kunna samverka kring hela målgruppen vuxna, inklusive äldre personer och de med psykiska svårigheter har nämnden tillsammans med vård- och omsorgsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden och Torshälla stadsdelsnämnd inlett ett utvecklingsarbete kring en gemensam mottagning. I våras genomfördes en workshop som utmynnade i att det nu ska hållas gemensamma möten där beslut och planeringsmetod testas. En sådan träff är genomförd och under hösten ska de hållas varannan vecka för att se huruvida metoden med en gemensam mottagning är hållbar.

Bostadssituationen som råder i Eskilstuna har medfört att nämnden har inlett samarbeten med andra förvaltningar, olika fastighetsbolag samt ekonomiskt bistånd kring frågan. Exempelvis har behovet av jourlägenheter ökat och nämnden har därför i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens enhet för ekonomiskt bistånd införskaffat och möblerat fler jourlägenheter. Nämnden har genomfört en förstudie till en kommunövergripande hemlöshetsstrategi och planen är nu att denna ska presenteras för kommunledningen som en grund för en kommande hemlöshetsstrategi.

Under årets åtta första månader har det i genomsnitt varit 853 pågående ärenden per månad med 867 stycken pågående den sista augusti. Detta är något fler än samma period 2015 då genomsnittet var 795 pågående ärenden med 786 stycken den sista augusti. Under januari till augusti 2016 har det tillkommit 303 nya ärenden och avslutats 241 stycken. Genomsnittstiden för avslutade ärenden för vuxna är under årets första månader 648 dagar.

Processmål

 2019 ska 90 % av brukarna inom individ- och familjeomsorgen vara nöjda med pågående och genomförda insatser.

Målnivåer:

2016 85 %, 2017 87 %, 2018 89 %, 2019 90 %

Kommentar

Processmål

Nämnden uppnår målet på att 85 procent av de brukare som nyttjar nämndens insatser ska vara nöjda under 2016. Mätningen har gjorts med hjälp av brukarenkäter.

◆ **2019 ska 80 % av brukarna inom individ- och familjeomsorgen vara nöjda med myndighetsutövningen**

Målnivåer:

2016 77 %, 2017 78 %, 2018 79 %, 2019 80 %

Kommentar

Brukarmätningen av myndighetsutövningen gällande brukarna inom individ- och familjeomsorgen mäts genom en brukarenkät från SKL under hösten.

◆ **Självständigheten ska öka och vårdbehovet minska i form av vårddygn på institution för vuxna.**

Målnivåer:

2016 11800, 2017 11700, 2018 11600, 2019 11500

Kommentar

Fördelningen av vårddygn under perioden januari till augusti 2016 redovisas nedan.

Antal vårddygn på institution och i familjehem, januari-augusti 2016.

	Utfall jan-aug 2015		Utfall jan-aug 2016		Prognos 2016		Budget 2016	
	inst	f-hem	inst	f-hem	inst	f-hem	inst	f-hem
Vuxna (21 år)	7 012	3 455	6 847	4 635	10 242	6 934	6 844	3 381
varav kvinnor	2 217	2 137	1 454	2 407	2 175	3 601		
varav män	4 795	1 318	5 393	2 228	8 067	3 333		

Tabellen visar att antalet vårddygn för vuxna på institution har minskat något medan antalet vårddygn i familjehem har ökat något i jämförelse med samma period 2015. För män har ökning av antal vårddygn skett både avseende institution och familjehem medan det för kvinnor endast har ökat gällande familjehem och istället minskat gällande institution.

Antal vårddygn på hemmaplan, januari-augusti 2016.

	Utfall jan-aug 2015	Utfall jan-aug 2016	Prognos 2016
Vuxna (21 år)	114 507	118 655	177 496
varav kvinnor	51 491	56 285	84 197
varav män	63 016	62 370	93 299

Som hemmaplansresurser avses boendestöd och öppenvård (intern och extern utförare).

Tabellen visar att antalet vårddygn på hemmaplan har ökat i jämförelse med samma period förra året. Det är endast kvinnor som står för denna ökning och männens antal vårddygn på hemmaplan har istället minskat något jämfört med 2015.

Nämndens åtagande

◆ **Insatser som erbjuds flickor och pojkar, kvinnor och män ska leda till en påvisbar förbättring i hens livssituation.**

Kommentar

Arbete med skattningar i samband med insatser pågår löpande. Underlaget för årets första åtta månader redovisas nedan. Tillvägagångssättet är att inskattningar görs vid insatsens start och därefter görs utskattningar vid avslut av insats. Förändringen mellan inskattning och utskattning är det som visar förändring i livssituationen, något som också kan uttryckas som effekt av insatsen. Mätinstrumenten bygger på standardiserade bedömningsmetoder i form av självsvarfsformulär som täcker flera livsområden.

Nämndens åtagande

Skattning	Antal parade skattningar*	Värde inskattning	Värde utskattning	Statistiskt säkerställd förbättring
Livets stegen	15	4,9	6,7	JA
KASAM 29	19	119,5	132,1	NEJ

* Motsvarar de skattningar där både in- och utskattningar har gjorts på samma brukare.

För vuxna kvinnor och män bygger resultaten på skattningar som har gjorts inom serviceinsatser och biståndsinsatser som nämnden erbjuder. Livets stegen uppvisar statistiskt säkerställda förbättringar i livssituation medan Kasam 29 inte gör det för den mätta perioden.

För vuxna genomförs också skattningar med hjälp av Addiction Severity Index eller ASI-metoden. Under varken 2015 eller hittills 2016 har det dock gjorts tillräckligt med utskattningar eller uppföljningsintervjuer för att få fram ett underlag för slutsatser om insatsens effekt. Det går däremot att se vilka karaktäristika som gruppen uppvisar vid inskattningen eller grundintervjun. Exempelvis är det fler som har avslutat gymnasiet, bor i egen lägenhet och är utlandsfödda under 2016. Det är även fler som har både alkohol och narkotika som dominerande drog under 2016 än under 2015. Det är dock färre som har utsatts för fysisk misshandel och som har indikationer på svår psykisk problematik än tidigare år. Genom att använda sig av dessa karaktäristika kan behandlingarna justeras efter brukarnas individuella behov.

2016 ska kvinnor och män uppleva att de är nöjda med tjänsterna inom vård och sociala verksamheter samt med bemötande, tillgänglighet och delaktighet. (SN, TSN)

Målet är att öka nöjdheten genom att socialtjänstens verksamheter är tillgängliga, erbjuder tjänster som tillgodoser stöd- och vårdbehovet, ger ett professionellt bemötande och med hög grad av delaktighet. Nöjdheten följs systematiskt upp genom brukarundersökningar, utfallet värderas i förhållande till tidigare år och riket.

Kommentar

Arbete med att skapa bättre verksamheter gällande nöjdhet, bemötande, tillgänglighet och delaktighet pågår ständigt inom socialnämnden. NKI-enkäter som också mäter bemötande, tillgänglighet och delaktighet delas regelbundet ut till brukare inom nämndens verksamheter och resultatet hittills i år ser ut enligt nedan.

Typ av verksamhet (antal svar)	NKI*	Delaktighet**	Bemötande**	Tillgänglighet**
	Indexvärde	Andel nöjda	Andel nöjda	Andel nöjda
Vägen (46)	94 - K96/M90	93 - K94/M91	100 - K100/M100	94 - K92/M97
Totalt insatser för vuxna, (här ingår övriga insatser vuxna***) (51)	94 - K96/M90	94 - K94/M92	100 - K100/M100	94 - K92/M97

* Enligt Sveriges kommuner och landsting är ett NKI-resultat över 60 godkänt, över 70 bra och över 85 utmärkt. ** Andelen nöjda definieras som den andel som anger svarsalternativen *Instämmer helt* och *Instämmer till stor del* på frågorna. *** Övriga insatser för vuxna inkluderar Nätverkslaget och Vilstaslussen/Kommunkontrakt

Tabellen visar att många som använder insatser för vuxna, och då främst Vägen, är mycket nöjda med verksamheten.

Att tillgodose behovet av kultur och berikande fritid

Skapa förutsättningar för kultur och fritid

Nämndens åtagande

Nämndens åtagande

- **Påbörja arbetet för att implementera det nya idrottspolitiska programmet och det nya kulturpolitiska programmet (KFN, alla nämnder och bolag)**
Nya program för idrott och kultur beräknas beslutas av kommunfullmäktige i början av hösten 2016. En remissversion beräknas finnas under våren och där nämnderna är remissinstanser. Arbetet med remissvaren är en viktig del i att utforma ett program som passar nämndernas övriga uppdrag och därmed underlättar implementeringen.

Kommentar

Åtagandet är inte påbörjat eftersom programmen inte är klara än. Nämnden har dock besvarat remissversionen som varit ute under sommaren.

Att tillgodose behovet av miljö - och samhällsbyggnadsarbete

Bygga bostäder, lokaler och stadsmiljöer

Nämndens åtagande

- ◆ **Arbetet med underlag till detaljplaner och medverkan i genomförande av detaljplaner ska ges hög prioritet i förvaltningar och bolag (KS, SBN, KFN, TSN, MRN, ESEM, KFAST och, för egna lokalbehov, BOU, VON, SN, AVN)**

Kommentar

Socialnämnden har ständiga lokalbehov, inte minst gällande området för ensamkommande barn. Nämnden har fått en kontaktperson på Kommunfastigheter som enhetscheferna kan samverka med och en lokal- och inköpsplanerare rekryteras under hösten.

Att främja näringsliv och arbete

Nämndens åtagande

- ◆ **Varje nämnd och bolag ska, utifrån sitt uppdrag, analysera och vidta åtgärder för att stärka näringslivsklimatet i enlighet med framtagna handlingsplan för näringsliv och arbete. (KS, alla nämnder och bolag)**
Beskrivning: Med handlingsplanen som bas, ska varje nämnd och bolag bidra till att stärka näringslivsklimatet. Det kan t ex gälla att utveckla bemötande, regelverk och samarbete med befintliga och potentiella företag och organisationer inom kommunen.

Kommentar

Samarbete med olika företag och diverse föreningar i kommunen görs löpande inom område ensamkommande. Fokus för detta arbete är att skapa självständighet och att förhindra att ungdomarna växer upp med ett behov av försörjningsstöd. En person planeras bli ansvarig för detta arbete och ska ha en funktion som samordnare för att bättre kunna ta tillvara på de möjliga samarbeten som finns.

Tillhandahålla arbetsmarknadsåtgärder

Nämndens åtagande

- **Jobb- och utbildningssatsning genom 240 i yrkesutbildning, 150 trainee och 160 ungdomstraineer med praktik och studier genomförs under året. (AVN, alla nämnder och bolag)**
Samtliga nämnder och bolag förväntas bidra med traineeplatser och, där så erfordras, praktikplatser i anslutning till satsningen. AVN är ansvarig för satsningen.

Kommentar

Nämnden har under perioden haft tre traineeanställda på totalt fem platser inom caféet på K68 och inom Navets verksamhet. Navet är en biståndsinsats för brukare med missbruks- och beroendeproblematik. Platserna löper hela tiden och fylls på eftersom och flera av de tidigare

Nämndens åtagande	
<p><i>traineeanställda uppges ha gått vidare i anställning efter detta. Dessutom har en person traineeanstälts inom utredningsenheten för barn och familj. Det fanns planer på att traineeanställa ytterligare två personer inom området för ensamkommande barn men detta har avbrutits med anledning av för hög arbetsbelastning.</i></p>	
<p>◆ Kommunkoncernen ska med stöd av befintligt stödpaket anställa (tillsvidareanställning) 90 personer med funktionsnedsättning t o m 2016 och totalt 150 personer t o m 2017. (AVN, alla nämnder och bolag)</p>	<p>Samtliga nämnder och bolag förväntas bidra med anställningar för personer med funktionsnedsättning. Projektledningen inom AVN nivåsätter denna förväntan beroende på förvaltnings- och bolagsstorlek.</p>
<p>Kommentar</p> <p><i>Beroendecentrum har under perioden fattat beslut om att anställa en person med stöd från befintligt stödpaket för att sköta köket. Tre personer är aktuella för tjänsten och anställningsprocessen pågår. En person har anställts med befintligt stödpaket i receptionen på K68 och planering finns för att kunna anställa ytterligare en person med funktionsnedsättning i enlighet med åtagandet.</i></p>	

Nyckeltal Hållbar utveckling

Nyckeltal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall jan - aug	Prognos 2016	Mål 2016
Antal årsplatser i familjehem, barn och unga	167	165	114	170	147
Antal årsplatser på institution, barn och unga	35	29	19	29	26
Antal vård dygn i familjehem, barn och unga	60 805	60 279	41 494	62 071	53 969
Antal vård dygn på institution, barn och unga	12 609	10 741	6 973	10 431	9 661
Antal vård dygn på hemmaplan, barn och unga	67 677	68 057	41 951	62 755	
Antal årsplatser i familjehem, ensamkommande barn	43	121	135	202	
Antal årsplatser på institution, ensamkommande barn	4	7	12	18	
Antal vård dygn i familjehem, ensamkommande barn	15 524	44 105	49 179	73 567	
Antal vård dygn på institution, ensamkommande barn	1 326	2 413	4 404	6 588	
Antal vård dygn på hemmaplan, ensamkommande	11 877	14 353	16 836	25 185	

Nyckeltal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall jan - aug	Prognos 2016	Mål 2016
barn					
Antal årsplatser i familjehem, vuxna	17	15	13	19	9
Antal årsplatser på institution, vuxna	23	29	19	28	19
Antal vård dygn i familjehem, vuxna	6 273	5 472	4 635	6 934	3 381
Antal vård dygn på institution, vuxna	8 506	10 609	6 847	10 242	6 844
Antal vård dygn på hemmaplan, vuxna	175 626	171 992	118 655	177 496	

Effektiv organisation

◆ *Processkvalitet*

Arbetsmarknads- och familjenämnden bedriver ett långsiktigt arbete med att systematiskt planera, utföra, följa upp och förbättra verksamheten på alla nivåer enligt kommunens riktlinjer och Socialstyrelsens krav för att på så sätt uppnå hög processkvalitet. Därför används kommunens metod för kvalitetsutveckling, PUFF. Uppföljning i form av exempelvis effektmätningar, brukarenkäter och avvikelshantering ger en bas för vidare analys och förbättringsarbete. Ett modernt arbetssätt utvecklas bland annat genom att använda idéer och förbättringsförslag för att förenkla administrationen och för att utveckla verksamhetsprocesserna i kärnverksamheten. Även i utveckling av den inre processkvaliteten står slutleverans till brukare och kunder i fokus.

Nyckeltal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall jan - aug 2016	Prognos 2016	Mål 2016
Andel Gröna inköp % (rullande 12)		9	10,1		
Andel gröna inköp av livsmedel % (rullande 12)		59,3	49,3		
Antal e-tjänster		0	1		
Antal idéer/förbättringsförslag		0	4		
Antal avvikelser	76	87	75		
Antal Lex Sarah-rapporter	5	3	2		
Andel enheter som aktivt använder styrkort		-	3		

Eftersom socialnämnden bildades inför 2015 kan jämförelser med tidigare år endast göras där verksamheten redan tidigare endast avsett individ- och familjeomsorgen.

Socialnämnden arbetar med att utveckla och implementera styrkort för förvaltningen och alla dess enheter. Utredningsenheterna inom individ- och familjeomsorg har styrkort och flera av de enheterna använder sina styrkort aktivt för uppföljning. Utveckling av styrkortet utifrån processmålen 2016-2019 har påbörjats för området individ- och familjeomsorg och kommer att fortsätta under året. Området för ensamkommande barn och ungdomar har ett styrkort från tiden när det var utrednings- och resursenheten för ensamkommande barn och ungdomar. Det behöver utvecklas och anpassas till det nya området.

Under perioden januari till augusti har det rapporterats in 75 avvikelser varav 44 stycken inom området för ensamkommande barn och unga, 30 stycken inom området för individ och familjeomsorg och en inom ledning och administration. De flesta avvikelserna, 62 stycken, gäller processen att ge vård och stöd till barn och unga.

Avvikelserna som rapporterats inom ensamkommande barn och unga handlar övervägande om att barnen inte har fått en god man tillförordnad och i flera fall att barnen varken har god man eller ansvarig socialsekreterare. Avvikelserna har skickats vidare till överförmyndarnämnden som har arbetat för att snabbare förordna gode män och att ta fram rutiner för hur de ska kunna prioritera de barn med störst behov av god man. Inom utredningsenheten för ensamkommande barn har flera socialsekreterare anställts, hyrkonsulter har tagits in och en mottagningsenhet har inrättats. Åtgärderna verkar ha haft effekt och de avvikelser som rapporterats in mellan april och augusti inom området för ensamkommande barn och unga handlar övervägande om brister hos tolkförmedlingen och brister i rutiner runt placering av ungdomar.

Avvikelserna inom individ- och familjeomsorgen är ganska jämnt fördelade mellan processerna ge vård och stöd till vuxna och ge vård och stöd till barn och unga och spridda i processerna. Avvikelserna handlar framför allt om att rutiner inte har följts eller varit bristande.

Under det första kvartalet 2016 gjorde nämnden en Lex Sarah-anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Nämnden anmälde att det fanns risk för allvarliga missförhållanden med anledning av det stora mottagandet av ensamkommande barn. Det stora antalet ensamkommande barn som har anvisats till kommunen har inneburit att reglerna i socialtjänstlagen vad gäller utredning av familjehem samt tid för att genomföra barnavårdsutredningar och omprövning (uppföljning) av placerade barn inte har kunnat efterlevas. IVO:s beslut kom i mars och deras bedömning är att ärendet avslutas utan återrapporteringskrav med förutsättningen att nämnden utifrån sitt ansvar planerar arbetet för att kunna tillgodose nödvändiga behov. En annan Lex Sarah-anmälan handlar om boendestöd och i denna pågår utredningen i skrivande stund.

Under 2016 har biståndsutskottet även tagit ställning till en rapport som inkom i december 2015 men där utredningen slutfördes under 2016. Lex Sarah-anmälan avsåg att ett beslut om ett omedelbart omhändertagande enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) inte underställts domstol i rätt tid. Det rapporterade förhållandet bedömdes som risk för ett missförhållande. De vidtagna åtgärderna med en ny rutin bedömdes av nämnden som adekvata och tillräckliga varför ingen anmälan till IVO har gjorts.

Under perioden har totalt fyra modiga idéer gällande socialförvaltningens verksamhet inkommit. En idé gällde att skapa ett traineeprogram för socionomer. Syftet med idén är att attrahera socionomer till kommunen och diskussioner sker kring hur förslaget

eventuellt skulle kunna inspirera samordningen för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU-samordningen). En annan idé handlade om att upprätta tjänster som somaliska brobyggare vilka skulle fungera som kulturtolkar mellan somaliska familjer och socialtjänsten. Ett förslag om att införa ett mobilt team med två personer i en bil har inkommit. Förslaget innebär att teamet till viss del ska ersätta behovet av vikarier genom att kunna åka och hjälpa till vid behov inom psykiatri, äldreomsorgen eller socialtjänsten. Den sista idén gäller ett införande av ett test för personer med komplexa behov. Samtliga fyra idéer beskrivs som pågående ärenden.

Nämnden har idag en e-tjänst i bruk vilken vi har varit med i utvecklandet av tillsammans med SKL. E-tjänsten togs i bruk i mars, heter FamiljehemSverige och går ut på att rekrytera familjehem. Potentiella familjehem får välja kommun, svara på ett antal frågor och registrera sin information för enklare hantering och snabbare utredning.

Arbete pågår med digitalisering av inkomna dokument och i början av året köptes en scanner in till Fröslundakontoret för att inleda en testfas. Tanken är att handläggare endast ska behöva arbeta med digitala dokument framöver och att pappersoriginalen direkt ska kunna läggas i arkivet. Testningen av metoden är klar i september och görs för att se över konsekvenserna och huruvida det är tidseffektivt. Flera kanslier kan ha nytta av denna digitalisering framöver eftersom testfasen visar goda resultat och metoden kommer att implementeras under hösten och vara klart i december. Det pågår också ett arbete med att se över möjligheterna med digitala signaturer, speciellt med syfte på ordförandes påskrift vid omhändertaganden av barn.

Nämnden bevakar även Domstolsverkets arbete med att ta fram säkra dokument i olika former för statliga myndigheter med syftet att vi ska kunna skicka och ta emot dokument med denna standard. IT håller på att ta fram en tjänst kring E-handelsbeställningar där socialförvaltningens IT-strateg fungerar som kravställare. Syftet är att det ska koppla mot Proceedo där respektive chef ska godkänna inköp och skapa en effektivisering.

Tillgodose behovet av kvalitetsutveckling

Processmål	
◆	<p>Andel (procent) av verksamheter i förvaltningar och bolag ha en enkel handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas genom kartläggning och analys ur jämställdhetsperspektiv.</p> <p><i>Kommentar</i> Arbetet pågår men inga handlingsplaner finns ännu i Stratsys.</p>
◆	<p>2019 ska antalet idéer/förbättringsförslag uppgå till 700 Antal idéer/förbättringsförslag</p> <p><i>Kommentar</i> Nämnden har fått in fyra modiga idéer under perioden.</p>
◆	<p>2019 uppgår matsvinn i kommunens verksamheter till max 10 %</p> <p><i>Kommentar</i> Nämnden genomför åtgärder för minskat matsvinn men har i nuläget ingen möjlighet att mäta andel.</p>
■	<p>2019 jobbar alla anställda på en miljöcertifierad arbetsplats</p> <p><i>Kommentar</i> Nämnden har inte inlett arbete med miljöcertifiering utan detta planeras starta under 2017.</p>
■	<p>2019 uppgår andelen förverkligade idéer/förbättringsförslag till 10 % Antal idéer/förbättringsförslag</p>

Processmål

Kommentar

Samtliga fyra modiga idéer gällande socialtjänsten som inkommit i år är pågående ärenden och således inte ännu förverkligade.

Nämndens åtagande

◆ 2016 ska alla nämnders och bolag verksamheter ha analyserats utifrån ett jämställdhetsperspektiv och en handlingsplan för utveckling ska ha tagits fram. (KS, alla nämnder och bolag)

Kartläggning och analys ur jämställdhetsperspektiv ska, i de fall de blottlägger ojämställdhet, följas av ett utvecklings-/förbättringsarbete för att nå målet om att alla kommunens verksamheter ska leverera jämställda tjänster/service, fördela resurser jämställt och ha ett lika gott bemötande för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Enkel handlingsplan i Stratsys ska innehålla följande rubriker/svara på följande frågor:

- 1) Det här har vi sett i kartläggning och analys av vår verksamhet ur jämställdhetsperspektiv (ojämställdheter som bör åtgärdas).
- 2) Det här ska vi göra för att öka jämställdheten/få bort ojämställdheten.
- 3) Ansvarig/-a för att göra förändringen är (namn, befattning).
- 4) Följande resurser finns till förfogande för arbetet (personal/timmar, ekonomiska).
- 5) Tidplan. Det ska vara klart (datum, månad, år).

För att sätta grönt gäller det att verksamheten har en aktuell handlingsplan vid mätillfället. Underlag finns på internportalen om Jämställdhet i utåtriktad verksamhet.

Kommentar

Förvaltningen har ett jämställdhetsnätverk med representanter från varje enhet som träffas med jämna mellanrum och gemensamt arbetar kring analyser och planerar arbetet kring jämställdhet ute på respektive enhet. Upplevelsen är dock att det inom ledningen behöver skapas förståelse för vad som ska göras för att få upp engagemanget för jämställdhetsarbetet.

Analysarbetet pågår på många enheter, speciellt inom individ- och familjeomsorgsområdet. Inom enheterna har de gjort stegen R1 till R3 och planerar för vidare analys och framtagning av handlingsplaner till hösten. Inom området har dock verktyget Genushanden arbetats om och börjat användas. Arbetet inom området för ensamkommande barn har nyligen kommit igång varför de inte kommit lika långt i analyserna. På flera enheter inom förvaltningen används också materialet "jämställdhet i utåtriktad verksamhet" löpande på arbetsplatsträffar.

◆ Alla chefer och minst en medarbetare ska ha gått kompetenssatsningen Modiga Idéer, ledarskap för innovation 2016 i syfte att stärka innovationskraften hos alla medarbetare och att utveckla verksamheten. För VON gäller att detta ska vara genomfört under första halvåret 2017. (KS, alla nämnder och bolag)

Som en del i att skapa klimat som främjar innovation och förbättringar och för att ge medarbetare i organisationen kunskapsgrund/verktyg ska alla chefer och en av chefen utvald nyckelperson utbildas i innovationsprocessens olika steg. Parallellt med utbildningen genomförs ett innovationsprojekt.

Sedan ska alla medarbetare introduceras av chef och nyckelperson på arbetsplatsen. Varje enhet avgör hur och när t.ex. på arbetsplatsträffar, planeringsdagar eller i vardagen när utmaningar eller problem uppstår.

Kommentar

Inom området för individ- och familjeomsorg gick samtliga chefer, förutom nyanställda, tillsammans med en medarbetare utbildningen under våren. Parallellt med utbildningen har flera enheter också arbetat med materialet på sina arbetsplatsträffar. Inom området för ensamkommande barn var cheferna under våren fortfarande tillförordnade. Enhetscheferna blev klara i slutet av våren och flera av enhetscheferna är anmälda till höstens utbildning i Modiga Idéer. Metodutvecklaren inom området för ensamkommande barn gick dock utbildningen under våren och har använt sig av verktyg från denna tillsammans med lednings- och arbetsgrupper. Även förvaltningsledningen kommer att gå utbildningen under hösten.

◆ I syfte att ta till vara på innovationskraften hos alla medarbetare och att utveckla verksamheten ska förvaltningen implementera Modiga idéer under 2016

Kommentar

Områdesledningen för arbetet med ensamkommande barn hade under våren en workshop där de använde sig av verktyg från Modiga idéer. Workshopen gällde arbetet med framtidens mottagande av ensamkommande barn och de tittade på att utveckla strategier, olika möjliga

Nämndens åtagande

scenarier, olika faktorer samt skapade ett konsekvensträd. Inom området har metoder från Modiga idéer fortsatt användas både i ledningsgruppen och på enheternas arbetsplatsträffar. Inom området för individ- och familjeomsorg har utbildningen diskuterats på flera enheters arbetsplatsträffar under våren och då har även påminnelser gjorts om att skicka in idéer till brevlådan.

◆ Utveckla arbetet för minskat matsvinn i kök och verksamheter till 20 procent (BUN, TSN, SN, AVN, VON)

Alla verksamheter ska ta fram en lokal handlingsplan för minskat matsvinn. Alla yrkesgrupper som är berörda av mat och måltider i verksamheten ska vara delaktiga i framtagande av handlingsplan och dess genomförande. För varje verksamhet ska det finnas mätdata och mål för minskning av matsvinn enligt den gemensamma handlingsplan som tas fram för BUN, TSN och VON. Matsvinn är alla ätbara livsmedel som slängs, men som hade kunnat ätas om de hanterats annorlunda.

Kommentar

Kockarna på HVB-boendena träffas kontinuerligt för att se över behoven och anpassa maten till målgruppen. De lagar mat tillsammans och får inspiration. Syftet är att bättre kunna rusta sig efter målgruppens behov och på så vis laga det som äts upp. Under hösten ska en handlingsplan för likriktat arbete i köket tas fram vilken planeras innehålla matsvinn. Det finns ett program inom barnomsorgen kallat Matilda som nämnden har tankar på att införa. Programmet hjälper bland annat till att planera måltider och matsedlar som innehåller alla näringsämnen. Personalen tar också, vid behov, upp frågan på husmöten och ber ungdomarna att inte ta åt sig mer mat än de orkar äta. Dessutom har mattider införts för att det ska lagas mindre mat och ungdomarna måste meddela om de kommer att vara borta vid en måltid.

Inom området för individ- och familjeomsorgen är planen att ta ett ordentligt grepp om detta till sommaren 2017. Exempelvis diskuteras ett samarbete med Rinmanskolan kring detta. Under sommaren i år har dock överlämningar mellan olika kollektiver planerats väl för att så lite mat som möjligt ska bli svinn.

◆ Styrningen av nämndens verksamhetsprocesser ska stärkas.

Kommentar

Inom området för ensamkommande barn har läget stabiliserat sig och chefer och teamledare är nu på plats och inte längre tillförordnade. Detta har medfört att ett arbete för att kunna stärka styrningen har kunnat inledas. Arbetet pågår genomgående med fokus på rutiner och processer för att kunna återgå till tidigare ordinarie arbete. Det har genomförts en dokumentationsutbildning för personalen där processkartan gick igenom noggrant. Det är dock en bit kvar till att kunna normalisera läget ordentligt men arbetet har påbörjats. Metodutvecklaren inom området har startat upp och leder de teamledarmöten som sker regelbundet. På dessa möten diskuteras det mycket kring processer och att skapa samsyn kring dessa då det kan vara svårt att hålla samman detta i ett helt nytt område.

Socialnämnden har under perioden inlett arbetet med att ta fram styrkort och det pågår en systematisering av avvikelshantering. En processägare för verksamhetsprocessen "ge vård och stöd till vuxna" anställdes i slutet av 2015 och arbetet med att utveckla delprocessen pågår. Arbetet med detta genomförs över gränserna i en stabil grupp tillsammans med representanter från vård- och omsorgsnämnden och Torshälla stadsdelsnämnd. En ny medarbetarintroduktion för förvaltningen har tagits fram och beslutats under våren vilken nu har gått ut till samtliga chefer för implementering. Under året har även en introduktionsplan för resursheter tagits fram som varje ny medarbetare har genomgått. Denna plan inkluderar processkarta för huvudprocess samt resurskarta och har bidragit till att nyanställda har lättare att komma in i arbetsprocessen.

Det har även genomförts mer specifika moment för att stärka styrningen av delar av nämndens verksamhetsprocesser. På Navet, för brukare med missbruks- och beroendeproblematik, har det startats ett verksamhetsråd under perioden. Verksamhetsrådet går ut på att brukare och personal gemensamt råder och diskuterar kring verksamheten. Vidare har Fristadshus styrgrupp antagit en projektplan för 2016 som beskriver mål och aktiviteter framåt. Ett utvecklingsarbete kring en gemensam mottagning för vuxna har inletts tillsammans med vård- och omsorgsnämnden. För bästa möjliga vård på hemmaplan så samkörs också planeringen för barn med komplexa behov tillsammans med barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

◆ Medarbetare

Socialnämnden är mån om en god och hälsosam arbetsmiljö, medarbetares påverkansmöjligheter och delaktighet, modigt ledar- och medarbetarskap, samt mångfald som en framgångsfaktor för att nå uppsatta mål. Det ökade flyktingmottagandet under 2015 har lett till en ökning av arbetsbelastningen inom socialtjänsten. Orsaken är bland annat den stora ökningen av ensamkommande barn. Socialförvaltningen har utökat antalet anställda under 2016. Totalt har 73 personer anställts. Det motsvarar en ökning med 19,5 procent. Andelen tillsvidareanställda har ökat med 3,1 procent medan andelen visstidsanställda har minskat med motsvarande siffra.

Sjukfrånvaron har knappt förändrats. Förhoppningen är att de insatser som gjorts för att skapa ett nytt område för ensamkommande barn och unga samt de insatser som gjorts för att stärka arbetsmiljön för våra medarbetare kommer att ge resultat. I juni hade förvaltningen bland annat en halvdag i strategisk kompetensutveckling i arbetsmiljö för alla chefer. Enheten för HR och administration har utökat med en resurs under ett år för att stärka upp arbetet med arbetsmiljö, främst inom område ensamkommande barn och unga. Chefs- och teamledarfunktioner är också tillsatta under det nya området ensamkommande barn och unga.

Chefshandledning för alla chefer och teamledare på områdena har startats upp för att stärka våra chefer och teamledare i sina roller som arbetsgivare samt ledare. Kommuner, där Eskilstuna kommun inte är något undantag, har svårt att rekrytera framför allt erfarna socialsekreterare. Riskerna och konsekvenserna av detta är flera. Arbetsbelastningen är hög samtidigt som ärendena ofta är tunga och komplexa. Sammantaget så finns det risk för att personal i längden får svårt att orka med sin arbetssituation och att konsekvensen därmed kan bli ökad sjukfrånvaro. En möjlighet att möta detta rekryteringsproblem är ett projekt som kallas för Verktygslådan. Verktygslådan ger oss möjlighet att se om delar av socialsekreterares arbetsuppgifter kan utföras av andra yrkesgrupper. Det handlar om arbetsuppgifter såsom exempelvis administration. Socialförvaltningen har påbörjat detta projekt under 2016. Arbetet har även fortsatt gällande delningen av arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Under 2016 har arbetet påbörjats att dela upp administrationstjänsterna vilket planeras vara klart under hösten.

En ny medarbetarintroduktion för socialförvaltningen har utarbetats och under hösten 2016 kommer även en förvaltningsintroduktion för nya medarbetare att prövas. Tanken är att skapa en röd tråd i introduktionen från central- till förvaltning- till medarbetarnivå.

	Augusti 2016			December 2015			Förändring totalt, antal	Förändring totalt, %
	Kv	M	Tot	Kv	M	Tot		
Totalt antal anställda	332	115	447	280	94	374	73	19,5 %
- Antal tillsvidareanställda	292	97	389	244	70	314	75	23,9 %
- Antal visstidsanställda	40	18	58	36	24	60	-2	-3,3 %

	Augusti 2016			December 2015			Förändring totalt, antal	Förändring totalt, %
Andel tillsvidareanställda	88 %	84,3 %	87 %	87,1 %	74,5 %	84 %		3,1 %
Andel visstidsanställda	12 %	15,7 %	13 %	12,9 %	25,5 %	16,0 %		-3,1 %

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro, tillsvidareanställda (R-12)	September 2015 - augusti 2016			Jan-dec 2015			Förändring total, procentenheter
	Kv	M	Tot	Kv	M	Tot	
Total %	8,1 %	4,3 %	7,2 %	8,0 %	4,3 %	7,1 %	0,1
0-14 dagar	2,6 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	1,9 %	2,6 %	0,0
15-> dagar	5,5 %	2,0 %	4,7 %	5,3 %	2,4 %	4,6 %	0,1

En nybildad förvaltning innebär att nyckeltalen inte är jämförbara gällande sjukfrånvaron då socialförvaltningen bildades den första juli 2015.

Tillgodose behovet av kompetensförsörjning

Processmål
<p>■ Andelen medarbetare födda utanför Norden ska öka. Visar att den kommunala organisationen speglar etniciteten i Eskilstuna som ort. Nivån för indikatorn ska öka till 8 procent för både kvinnor och män under år 2012, att jämföras med 6,7 procent för kvinnor och 8,6 procent för män år 2010. Målet 2019 är 10 %</p> <p>Kommentar Nytt värde för detta nyckeltal kommer att tas fram under oktober månad varför nämnden inte har något mätvärde att redovisa.</p>
<p>◆ 2019 ska index för hållbart medarbetarengagemang uppgå till 83</p> <p>Kommentar Medarbetarenkäten är ännu inte genomförd.</p>
<p>● Den totala sjukfrånvaron hos medarbetarna uppgår 2019 till max 5,9 %</p> <p>Kommentar Målet på högst 7,3 procents sjukfrånvaro för 2016 är uppfyllt då nämndens värde för perioden är 7,2 procent.</p>

Nämndens åtagande
<p>■ Värdet för ledarskapsprofilen ska vara lägst 70 i medarbetarenkäten 2016</p> <p>Kommentar Ledarskapsprofilen kommer inte ingå i medarbetarenkäten 2016.</p>
<p>■ Värdet för medarbetarprofilen ska vara lägst 80 i medarbetarenkäten 2016</p> <p>Kommentar Medarbetarprofilen kommer inte ingå i medarbetarenkäten 2016.</p>
<p>◆ 2016 ska pilotprojekt genomföras för att säkra kompetensförsörjningen inom yrkeskategorin socialsekreterare</p> <p>Kommentar Verktyslådan kommer att prövas i detta pilotprojekt.</p>
<p>◆ Genomlysning av socialsekreterarnas arbetsuppgifter i syfte att hitta bättre</p>

Nämndens åtagande	
	<p>arbetsfördelning</p> <p><i>Kommentar</i> Verktygslådan kommer att prövas i detta pilotprojekt.</p>
◆	<p>Samtliga medarbetare har registrerat sin kompetens i det gemensamma kompetenssystemet</p> <p><i>Kommentar</i> Under 2015 har 52,8 procent av förvaltningens medarbetare registrerat sin kompetens i det gemensamma kompetenssystemet. Arbetet pågår för att uppnå målet för 2016 som ska vara 100 procent.</p>
■	<p>Arbetsplatser med hög sjukfrånvaro ska genomföra en fördjupad kartläggning av arbetsmiljön och ta fram en handlingsplan. (KS, alla nämnder och bolag)</p> <p>Syftet med att undersöka och kartlägga arbetsmiljöförhållanden på arbetsplatser med hög sjukfrånvaro är att förebygga olyckor och sjukdomar i arbetet samt främja hälsa. Målet är att ingen ska drabbas av ohälsa eller skador på grund av sitt arbete i Eskilstuna kommun.</p> <p><i>Kommentar</i> Kartläggning kommer att göras under 2016.</p>
■	<p>Insatser ska göras för att minska sjukfrånvaron bland de långtidssjukskrivna</p> <p><i>Kommentar</i> Kartläggning kommer att göras under 2016.</p>
■	<p>2016 ska minst 91 procent av medarbetarna uppleva att de har god hälsa</p> <p><i>Kommentar</i> Medarbetarenkäten är ännu inte genomförd.</p>
■	<p>Nya metoder för kompetensförsörjning och intern rörlighet arbetas fram (samverkan inom PLG HR). Respektive förvaltning ska under 2016 presentera en förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsplan (KS, alla nämnder)</p> <p>Syftet är att, på kort och lång sikt, tillgodose verksamhetens behov av kompetens genom att ta fram nya metoder för att säkra kompetensförsörjning och intern rörlighet. Kompetensförsörjningsplanen ger en översiktlig bild av befintlig kompetens och framtida behov av kompetens. Ett systematiskt arbete med kompetensförsörjningsplaner säkrar rätt kompetens på rätt plats i rätt tid vilket är avgörande för att nå verksamhetens mål.</p> <p><i>Kommentar</i> Åtagandet är inte påbörjat. En viktig grund för kompetensförsörjningsplanen är Rätt kompetens där medarbetarna själva dokumenterar utbildning och annan kompetens. Arbetet påbörjas därefter.</p>

■ Ekonomi

En förutsättning för att kunna bedriva en bra verksamhet är en stabil ekonomi där intäkter och kostnader är i balans, inklusive driftkonsekvenser av investeringar och långsiktiga åtaganden. Effektivt resursutnyttjande och en god ekonomistyrning ger en stabil ekonomi.

Nämndens resultat för perioden har sammanställts och resultatet uppvisar en negativ budgetavvikelse på 4,1 miljoner kronor. Denna negativa avvikelse förklaras främst av högre utfall för extern vård för vuxna, barn och unga i förhållande till periodens budget. Extern vård har en negativ budgetavvikelse på 11,8 miljoner kronor och jämfört med 2015 har kostnaderna minskat med 6,7 procent motsvarande 8,8 miljoner kronor. För vård av barn och unga har kostnaderna minskat med 10,0 miljoner kronor och för vuxna har de ökat med 1,2 miljoner kronor jämfört med samma period förra året.

Kostnadsminskningen för vård av barn och unga beror på lägre utfall för institutionsplaceringar med 11,1 procent motsvarande 4,4 miljoner kronor. Dessutom har extern öppenvård minskat kostnader med 38,1 procent motsvarande 6 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Kostnadsökningen för vård av vuxna beror på högre kostnader för kontaktuppdrag. Kostnaderna har ökat med 45,6 procent motsvarande 1,8 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Den positiva budgetavvikelsen för personal och drift på 7,7 miljoner kronor har bidragit till en total resultatförbättring.

Med syftet att förbättra vården för barn och unga samt för vuxna och samtidigt nedbringa kostnaderna på sikt pågår ett aktivt arbete med att förkorta institutionsplaceringar och erbjuda olika former av vård och behandling på hemmaplan. I samverkan med vård och omsorgsförvaltningen har det påbörjats ett arbete med att utveckla hemmaplanslösningar och med att matcha insats för brukare för de komplexa och dyra externa placeringar som funnits.

Helårsprognosen beräknas till -7,5 miljoner kronor varav vård och socialtjänst prognosticeras det största underskottet mätt i kronor. Detta är utöver underskottet på 6,2 miljoner kronor från 2015 vilket medför att det totala beräknade underskottet för 2016 blir 13,7 miljoner kronor. Nämnden arbetar kontinuerligt med olika förslag för att komma tillrätta med budgetöverskridandet.

Nyckeltal	Utfall 2015	Resultat jan-aug 2016	Budgetavvikelse helår 2016
Resultat, mnkr	-31,3	-4,1	-13,7
Andel inköp innanför avtal, %	66	74	
Andel E-handelsbeställningar	-	-	
Inköpspåslag, icke avtalsleverantörer	86 461,78	100 275,62	

Andel e-handelsbeställningar: Det finns ingen rutin för att ta fram denna statistik, frågan är lyft centralt och Konsult och uppdrag ska ta fram det till nästa delår.

Budget per verksamhetsprocess

Verksamhetsprocess, mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budget helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
1 Demokrati	0,0	-1,6	-1,6	0,0
13 Skapa förutsättningar för förtroendevalda att fatta beslut	0,0	-1,6	-1,6	0,0
3 Vård och sociala tjänster	-3,0	-363,7	-371,2	-7,5
32 Bedriva myndighetsutövande socialtjänst	0,2	-7,2	-7,2	0,0
33 Ge vård och stöd till barn och unga	0,3	-231,6	-232,6	-1,0
- varav vård av barn och unga	-6,2	-139,5	-147,8	-8,3

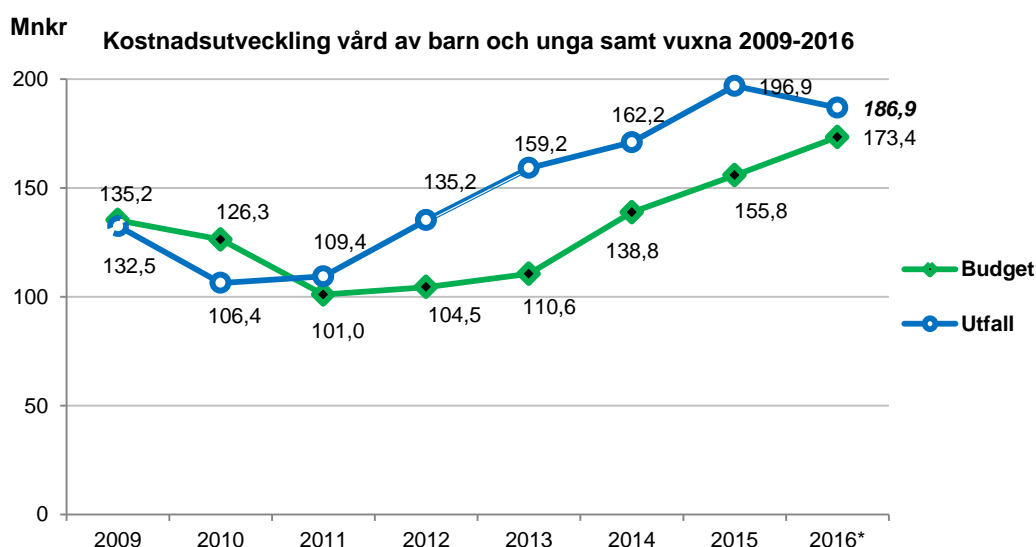
Verksamhetsprocess, mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budget helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
34 Ge stöd och omsorg till vuxna	-3,5	-124,9	-131,4	-6,5
- varav vård av vuxna	-5,6	-33,9	-40,9	-7,0
39 Gemensamt, vård och omsorg (fördelas i RS)				
Underskott från 2015			-6,2	
9 Förvaltningsgemensamt (att fördelas i RS)	-1,1	0,0	0,0	0,0
99 Finans, skatter och kommun/nämndersättning		365,3	-365,3	0,0
Summa	-4,1	0,0	-13,7	-13,7

1 Demokrati

Nämnden visar ett resultat i nivå med budget vid delår 2 och beräknar att hålla sig inom befintlig ram under 2016.

3 Vård och sociala tjänster

Budgetavvikelsen för perioden är negativ med 3,0 miljoner kronor. Övervägande del av avvikelsen kan hänföras direkt till extern vård varav 6,2 miljoner kronor är vård av barn och unga och 5,6 miljoner kronor är vård av vuxna. Jämfört med samma period förra året har kostnaderna minskat med 8,8 miljoner kronor även om de fortfarande ligger över budgeten. Utfallet för personal och drift visar även på vissa överskott som dämpar det totala underskottet. Kostnadsminskningen beror på att volymerna inom både institutionsplaceringar och externt boendesstöd har minskat. Helårsprognosen beräknas till en negativ budgetavvikelse på 7,5 miljoner kronor.

*prognos

Utfallet för 2016 för vård av barn och unga samt för vuxna beräknas bli 188,7 miljoner kronor vilket är 15,5 miljoner kronor över budget. Till 2016 förstärktes budgeten med 17,0 miljoner kronor jämfört med 2015 för att möta de vårdbehov som finns.

Extern vård har en negativ budgetavvikelse på 11,8 miljoner kronor och jämfört med 2015 har kostnaderna minskat med 6,7 procent motsvarande 8,8 miljoner kronor.

33 Ge vård och stöd till barn och unga

Budgetavvikelsen för perioden är negativ med 0,3 miljoner kronor. Personal och drift har en positiv budgetavvikelse med 6,5 miljoner kronor medan extern vård har ett underskott med 6,2 miljoner kronor. Med syftet att förbättra vården för barn och unga och samtidigt nedbringa kostnaderna på sikt pågår ett aktivt arbete med att förkorta institutionsplaceringarna och erbjuda olika former av vård och behandling på hemmaplan.

Kostnaderna för institution har minskat med 4,4 miljoner kronor jämfört med samma period förra året vilket beror på att snittkostnaden per placering har minskat från 5 611 kronor per dygn för samma period 2015 till 5 049 kronor per dygn hittills i år. Kostnaderna ligger dock fortfarande över budget. För konsulentstödda familjehem har kostnaderna ökat med 0,3 miljoner kronor jämfört med samma period 2015. Det beror på fler dygn jämfört med samma period förra året, närmare bestämt 928 dygn. Det är en låg kostnadsökning i förhållande till ökningen av antalet dygn. Det betyder att vi betalar mindre per placering än samma period förra året.

Kostnaderna för extern öppenvård har minskat med 6,0 miljoner kronor där den största minskningen har skett inom boendestöd jämfört med samma period förra året. Antalet vårddygn för barn och unga på hemmaplan har ökat med 3 353 stycken. Inriktningen har varit att försöka ta hem brukare från extern öppenvård till vård på hemmaplan vilket nämnden i stor mån lyckats med. Helårsprognosen beräknas till en negativ budgetavvikelse på 1,0 miljoner kronor.

34 Ge stöd och omsorg till vuxna

Budgetavvikelsen för perioden är negativ med 5,6 miljoner kronor. Personal och drift har en positiv budgetavvikelse som förbättrat den totala negativa budgetavvikelsen. Huvuddelen av underskottet beror på att behovet av kontaktuppdrag har ökat.

Kostnaderna för kontaktuppdrag har ökat med 1,8 miljoner kronor jämfört med samma period 2015. Kostnaderna för institutionsvård har ökat med 0,3 miljoner kronor jämfört med samma period 2015 vilket beror på att snittkostnaden per placering har ökat. Kostnaderna för extern öppenvård har minskat med 0,2 miljoner kronor eller 3,5 procent. Den största minskningen har skett inom boendestöd i jämförelse med samma period förra året. Kostnaderna ligger dock fortfarande över budget. Antalet vårddygn för vuxna på hemmaplan har minskat med 4 148 jämfört med samma period förra året. Helårsprognosen beräknas till en negativ budgetavvikelse på 6,5 miljoner kronor.

Budget per organisationsdel

Organisation, mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budget helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
Ledning och administration	0,6	19,5	17,0	2,5
Individ- och familjeomsorg	-4,7	345,8	355,8	-10,0
- Vård av Barn och unga	-8,9	140,0	151,7	11,7
- Vård vuxna	-7,2	27,0	37,0	-10,0
- HPV	0,0	6,4	0,2	6,2
Underskott från 2015			6,2	-6,2

Organisation, mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budget helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
Summa	-4,1	365,3	379,0	-13,7

Budgetavvikelsen för perioden är negativ med 4,1 miljoner kronor. Ledning och administration har en positiv avvikelse med 0,6 miljoner kronor medan individ- och familjeomsorgens verksamheter har en negativ budgetavvikelse med 4,7 miljoner kronor. Den övervägande delen av den negativa avvikelsen kan hänföras till extern vård för barn och unga samt för vuxna. Verksamheten prognostiserar en negativ budgetavvikelse för helåret med 7,5 miljoner kronor utöver de 6,2 miljoner kronor i underskott från 2015. Det totala underskottet för 2016 beräknas således till 13,7 miljoner kronor.

Ensamkommande barn

Organisation, mnkr	Budgetavvikelse jan - aug	Budget helår	Prognos helår	Budgetavvikelse helår
Drift och personal	7,1	138,3	126,0	12,3
Vård	-7,8	63,1	75,4	-12,3
- extern vård	-7,0	17,9	29,2	11,3
familjehem	-0,8	45,3	46,2	-0,9
Summa	-0,7	201,4	201,4	0,0

Budgetavvikelsen för perioden är negativ med 0,7 miljoner kronor. Personal och drift har en positiv budgetavvikelse på 7,1 miljoner kronor medan vård har en negativ budgetavvikelse på 7,8 miljoner kronor. Uppföljning av vården visar att den negativa avvikelsen beror på att antal placerade barn har varit betydligt högre än budgeterat. Däremot har snittkostnaden för den externa vården per verkställt vård dygn varit lägre än budgeterat.

Verksamheten har hittills kostat 126,1 miljoner kronor under året. Kostnaderna för personal och drift är 76,1 miljoner kronor, familjehem 30,9 miljoner kronor och institution 16,8 miljoner kronor samt 1,4 miljoner kronor för arvode för gode män. Under perioden har bidrag erhållits med 72,5 miljoner kronor i stadsbidrag från Migrationsverket och resterande belopp 129,4 miljoner kronor förväntas att utbetalas under året eller nästa år. Alla kostnader för ensamkommande barn kommer att finansieras med statsbidrag enligt senaste beräkningen.

Antal placerade barn och unga på familjehem fortsätter hålla sig på en hög nivå. Det är många av kommunens barn och unga som är i behov av denna insats. En grupp som uppskattas öka bland familjehemsplacerade är ensamkommande barn och unga. Helårsprognosen beräknas att ha budget i balans.

Resultaträkning

Resultaträkning, belopp i mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budgets helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
Verksamhetens intäkter	7,7	611,9	617,9	6,0
Försäljningsintäkter	0,9	10,6	11,9	1,3
Taxor och avgifter				
Hyror och arrenden	3,4	20,6	20,6	0,0
Bidrag	3,5	215,4	220,1	4,7
Reavinster				

Resultaträkning, belopp i mnkr	Budgetavvikelse jan-aug	Budgets helår 2016	Prognos helår 2016	Budgetavvikelse helår 2016
Kommun-/nämndersättning	0,0	365,3	365,3	0,0
Överförda projektmedel				
Verksamhetens kostnader	-11,9	-611,9	-625,4	-13,5
Personalkostnader	13,8	-308,0	-297,1	10,9
Uppdragstagare och beredskapsarbetare	-6,3	-55,2	-60,1	-4,9
Lokalkostnader	-1,1	-48,8	-48,8	0,0
Köp av verksamhet	-17,4	-146,8	-166,3	-19,6
Lämnade bidrag	-0,2	-11,8	-11,8	0,0
Livsmedel	0,7	-5,4	-5,4	0,0
Material	-1,2	-4,5	-4,5	0,0
Tjänster	-0,6	-28,8	-28,8	0,0
Avskrivningar	0,3	-2,3	-2,3	0,0
Interna räntor	0,1	-0,3	-0,3	0,0
Årets resultat	-4,1	0,0	-7,5	-7,5
Över-/underskott		-6,2		-6,2
Åretsresultat inkl. över-/underskott	-4,1	-6,2	-7,5	-13,7
Nettoinvestering fasta anläggningar				
Nettoinvesteringar inventarier	1,5	-3,5	-3,5	0,0
Nettoinvesteringar totalt	1,5	-3,5	-3,5	0,0

Nämndens åtagande

- ◆ **Under 2016 är beslutstödsystemet Hypergene med styrkort implementerat och etablerat som det naturliga stödet till chefer på alla nivåer för verksamhetsstyrning och uppföljning. (KS, alla nämnder)**
 Alla chefer använder Hypergene och har ett styrkort för sin enhet eller avdelning. Därmed har chefen ett samlat stöd för löpande styrning och kommunikation för sin enhet avseende ekonomi, inköp, personal och verksamhet.

Kommentar

Arbete för att ta fram ett förslag till styrkort på förvaltningsnivå pågår. Arbetet kommer sedan att fortsätta för att ta fram styrkort även på enhetsnivå.

- ◆ **Alla nämnder ska analysera sitt inköpsmönster i syfte att öka avtalstroheten och därmed minska inköpskostnaderna med 10 mnkr med målsättningen att minska inköpskostnaderna med 30 mnkr 2017. (KS, alla nämnder)**

Med stöd av systemet för inköpsanalys analysera varje enhet systematisk inköpen för att höja nivån på avtalstrohet (avtalsnivå och artikelnivå) och därigenom få lägre inköpskostnader. Dessutom ska mängden inköp, nivåerna minska. Analys med nämndvis målsättning och uppnådd effekt redovisas delårsvis.

Kommentar

Nämndens åtagande

Förvaltningen har under årets första månader ökat sin avtalstrohet från 71 till 74 procent och därmed också minskat inköpspåslaget vid köp utanför ramavtal.

- ◆ **Utreda och analysera hur samarbete/samorganisering kan ske mellan Torshälla stads förvaltning och övriga förvaltningar i syfte att finna synergier och kostnadseffektiviseringar och uppnå långsiktig kvalitet. (KS, alla nämnder och bolag)**
Utredning och analys sker under första halvåret för att se möjliga synergier och kostnadseffektiviseringar och uppnå långsiktig kvalitet. KS är ansvarig för genomförandet med stöd av berörda nämnder, projektgrupp leds av kommundirektören.

Kommentar

Åtagandet pågår då förvaltningen deltar i utredningar och analyser som leds av kommunledningskontoret.

Tillgodose behovet av ekonomi och redovisning**Processmål**

- **Avtalstrohet vid inköp**
2019 uppgår avtalstroheten till minst 75 %

Kommentar

Socialnämnden har en avtalstrohet på 74 procent för årets första månader och ligger således över målet för 2016 på 71 procent.

Nämndens åtagande

- ◆ **2016 ska befintligt beslutsstöd till stöd för styrning etableras tillsammans med styrkort med samlade rapporter**

Kommentar

Arbete för att ta fram ett förslag till styrkort på förvaltningsnivå pågår. Arbetet kommer sedan att fortsätta för att ta fram styrkort även på enhetsnivå.